

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechtildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

Liber Septimus

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

LIBER SEPTIMUS

I. DE CORONA ET DIGNITATE, QUAM D. N. JESUS CHRISTUS POST DIEM NOVISSIMUM ACCEPTURUS EST.

DOMINUS noster, Pater cœlestis, multifaria in sua divina sapientia servat adhuc indicibilia dona, quibus post diem novissimum ornare suos electos filios vult, maxime vero suum Unigenitum Jesum, Salvatorem nostrum. Cui cœlestis ille coronam paratam ita magnis, gloriosis, variisque operibus contexit et ornavit, quod omnes magistri qui quandocumque fuerunt, nunc sunt, et futuri, nunquam hujus coronæ claritatem aut multimodas delicias plene describere valerent. Quæ corona amanti animæ oculo spirituali visa est in perpetua æternitate, ipsique innotuit ejusdem contextio. Quid est hoc, æternitas? Nempe increata illa infinitæ divinitatis sapientia, quæ nec initium, nec etiam finem habet.

Corona tribus constat circulis, quorum primus Patriarchas, alter Prophetas, tertius vero sanctam Christianitatem continent. Insuper ornatur quasi floribus pullulans hæc corona omnium præsentia Sanctorum qui novissimo die regnum Dei adepturi sunt; qui tamen ordine suam dignitatem juxta cujus-

1. In codicibus latinis non reperitur hic septimus liber, quem totum ex teutonico codice Einsidelnensi transtulimus.

que opera obtinebunt. Primus quidem circulus quasi gemmis decoratur ac illustratur Sanctorum intimo fervore bonisque operibus quæ Patriarchæ perfecerunt. Hominum etiam imagines, corpore et anima, præfert ille circulus. Prima est imago sancti Stephani, et omnium martyrum qui pro christiana fide sanguinem suum fuderunt; juxta vero sanctus Petrus omnesque Apostoli Domini pariter figurati; proximo ordine beati omnes qui Apostolorum doctrinam sunt secuti; tandem matrimonio juncti in circulo eodem imaginem suam habent, cum filiis, dummodo bona opera Dei sint secuti.

Secundus coronæ circulus summis Pontificibus, aliisque cunctis spiritualibus Patribus efformatur, quibus gregem suum commisit Dominus. Qui circulus omnimodo potestate spirituali decoratur, christianaque floret doctrina.

Tertius coronæ circulus pulcherrime effingitur Domini nostri Jesu Christi nobili humanitate, juxtaque illum sua gloriosa matre Maria cum omnibus Virginibus qui Agnum sunt secuturæ; ubi invenitur Agno proximus sanctus Joannes Baptista, et hi secus illum apparent, qui sub ejus manibus facti sunt christiani. Creatione omnium arcus coronæ ornatur secundum amorem, intentionemque Creatoris, qui ibi insuper se omnia juxta suum beneplacitum creasse ostendit. Ex omni parte floret corona scuto sanctæ fortitudinis, quæ ad fidem pertinet christianam. Imperium quoque in corona usque fulgebit florebitque dum illi novissimi qui Deo servire mereantur, fuerint nati. Antichristi temporibus coronæ plurima accedent nobilium imaginum ornamenta, scilicet Enochi et Eliæ multorumque sanctorum martyrum, qui illam suæ sanctæ vitæ flore decorabunt. fidelique sanguine consecrabunt.

Corona item Agni sanguine tincta erit, validoque inaurata amore quo Jesus Cor suum dulcissimum in duas partes divisit. Hanc coronam creavit noster cœlestis Pater, Jesus Christus meritis est, Spiritusque Sanctus præparavit fabricavitque in igne amoris, sicque nobili arte beatissimæ Trinitatis in unam massam redegit, quod jam nostro Salvatore Jesu Christo optime aptatur, tantumque pretium acquisivit, ut inde cœlestis Pater de Filio suo unigenito majus

etiam recipiat gaudium. Quod et fieri necesse est; quamvis etenim æterna Divinitas absque initio, omnes delicias omneque gaudium in se habeat, et nunc et in perpetuum habere debeat, sic tamen singulari disponit voluntate æterna, ut Unigenitum cum omnibus quæ illum subsequuntur cum gaudio velit contemplari.

Postquam Jesus Christus suum novissimum iudicium exercuerit, suamque cœnam ministraverit atque compleverit, tunc a Patre suo cœlesti illam accipiet in magno honore coronam, simulque omnes in corpore et anima, qui magno labore ad æternas pervenerunt nuptias; sicque unusquisque in corpore et anima in hac corona suam agnoscat dignitatem.

Elaboratur corona in hac terra magno quidem dispendio, non vero argento aut auro aut pretiosis gemmis, sed humano labore, humano fletu, sanguine atque sudore, omnibus etiam virtutibus, ac novissime per durissimam mortem.

Angeli quidem in hac corona non apparent, quia ipsi non sunt homines; verum ad hanc coronam Deum dulcissimo cantu laudabunt. — Primus chorus sic decantat: Te, Domine, laudamus, propter tuum primordiale connubium, unde provenerunt isti omnes qui in tua sunt figurati corona. Secundus chorus: Te laudamus, Domine, cum fide Abrahæ et ardenti desiderio prophetiisque omnium Prophetarum. Tertius chorus: Te laudamus, Domine, cum sapientia et pietate omnium tuorum Apostolorum. Quartus chorus: Te laudamus, Domine, cum sanguine et patientia omnium tuorum Martyrum. Quintus chorus: Te Domine laudamus, propter sanctam orationem et christianam doctrinam omnium Baptistarum et Confessorum. Sextus chorus: Te laudamus, Domine, cum pœnitentia et constantia omnium Viduarum. Septimus chorus: Te Domine laudamus, cum castitate omnium Virginum. Octavus chorus: Te Domine laudamus, cum fructu Matris tuæ et Virginis. Nonus chorus: Te laudamus, Domine, propter sanctam mortem tuam, et gloriosam post mortem vitam tuam, et propter largam omnium donorum atque bonorum effusionem, qua tu, Domine, nos exal-

tasti et laudabiliter ordinasti. Te laudamus, Domine, cum tuo igneo amore, quo tu nos in unum coadunasti.

Supra coronam pulcherrimum agitur vexillum, quod unquam in hoc imperio visum fuerit, nempe sanctæ crucis, in qua Christus mortem passus est. Crux in quatuor oppositas partes vergit: pars inferior jucunditate ornatur, sole clarior. Sed et ante et subter crucem nutant erectæ columnæ, Agni sanguine tinctæ, quasi flosculis clavis decoratæ, qui Dominum nostrum pupugerunt. Supra vero arborem crucis pendet pulcherrima imperialis spinarum corona regni, cujus florent spinæ, ut lilia rosæque, jucundo cœlestique colore. Hoc est coronæ vexillum, quo Jesus Christus triumphans ad Patrem suum redivivus reversus est.

Statim vero post ultimum d'em in æternis nuptiis, ubi nova fecerit omnia Deus, manifestabitur hæc corona, supraque humanitatis caput Domini nostri dependebit ad honorem laudemque beatissimæ Trinitatis, omniumque Sanctorum perpetuam exultationem.

Humanitas Domini nostri est quædam fidelissima ejus æternæ divinitatis imago, ita ut per humanitatem divinitatis apprehensionem, beatissimæ Trinitatis perfruitionem habeamus, incomprehensibilemque divinitatem amplecti ac osculari valeamus, quam nec cœlum, nec terra, infernum nec purgatorium capere aut frenare unquam prævalebunt.

Æterna deitas apparet et lucet, ac jucundat omnes beatos qui ipsi præsentibus sunt; sic gaudent sine labore, et usque laudant sine ullo cordis dolore. Domini nostri humanitas salutat, jucundat diligitque incessanter carnem suam suumque sanguinem, licetque ipsa jam neque caro neque sanguis sit, nihilominus tanta intercedit fraterna cognatio, quod ille ut suam humanam speciali prosequatur amore naturam necessarium habet. Spiritus item Sanctus suam amantissimam effusionem largitur, beatisque propinat unde plenius bibant, sicque cum lætitia decantent, delicate arrideant, tripudiantque disciplinato modo, ac effluant, et innatent, evolent item et de choro in chorum ad regni supremam altitudinem ascendant. Ibi in speculo divinitatis voluntatem et operationem vident beatissimæ Trinitatis, necnon suimetipsorum in corpore et in anima formationem, in qua perpetuo remanere

debent. Anima quidem in corpore hominis effigiem præfert, divinam vero in se habet apparentiam, et per corpus quasi lucidum aurum per purum crystallum translucida est: unde beati tantum læti facti sunt, et liberi, et agiles, validi et amabiles, clari Deoque similes, quantum ad hoc capaces esse possunt. Inde feruntur, prout libuerit, ultra mille milliaria, ut nec mentis uno cogitatu longius res expediatur. Probant quousque se illud extendatur; verum ad regni hujus fines usque nunquam pervenient, nec spatiorum largitatem aut aureas vias attingent, quippe quæ sint super omne protensa, nec mensuram recipiant. Non autem hæc aurea, verum æternaliter auro gemmisque pretiosiora, quæ terra sunt et ad nihilum redigentur.

Nunc ad finem coronæ veniendum est: Spiritus Sanctus hujus coronæ extremas fabricat partes, nempe usque ad novissimum diem, cujus laboris a Patre Filioque recipiet mercedem, animas scilicet omniumque corpora, quæ in regno Dei congregata fuerint. In his obtinebit Spiritus Sanctus requiem æternam, et absque intermissione salutabit, jucundabit quodcumque per Dei amorem bonum factum vel futurum est. Quidquid pro Deo reliquerint vel passi fuerint, in corona efflorescet. Eia! qualis corona! Eia! quis mihi dabit ut hujus coronæ parvus flosculus efficiar, quales sunt infantes vix nati, qui minimi huic coronæ flores insunt! Si prolixius locuta sum, prolixitatis causa sit animi gaudium in hujus coronæ contemplatione immorantis, quamvit res multas brevibus expedierim verbis. Unde sic me sæpe alloquor: Ut quid, vilis munde, allatrare pergis? Tace et obmutesce, quando illa quæ sunt maxime amabilia silentio tegere coacta sum.

II. QUOMODO IN DIE ANIMARUM QUIDAM PRO ANIMABUS IN COMMUNI ORAVIT.

IN die omnium animarum cum sancta Christianitate orabam pro animabus communiter, quæ in purgatorio pœnas suas exsolvunt, tuncque cognovi purgatorium, quod velut fornax quasi extrinsecus nigra, intrinsecus vero flammis plena vide-

batur ; cumque introspecerem, vidi qualiter in his flammis starent, quasi palearum manipulus ardentis. Tunc adfuit mihi quasi magnus Angelus, a quo rogavi unde tantum ad exteriores partes eniterentur animæ, cum pro ipsis a piis hominibus oratio fieret, quædam revera exeuntes, pleræque vero exire non valentes. Et ille quem interrogaveram mihi sic respondit : Quando super terram degebant, noluerunt his qui se in necessitate deprecabantur subvenire. Tunc miserta anima mea illarum potentiæ ac dignitatis ad cælum exclamavit : Domine Deus, utinam cum his in ardore et cruciatibus ibi adessem, quo citius ad te venire possent ! Tunc ostendit se Dominus mihi illum esse Angelum qui mihi astabat, dixitque : Vis-ne illuc intrare, tunc ego tecum intrabo. Apprehensamque animam intro duxit ; anima vero cum Domino ingressa nullum dolorem experta est. Interrogavitque quam multi ibi essent ; respondit vero Dominus : Illos numerare non posses ; hi sunt enim pro quibus orasti, cum adhuc in terris viverent.

Tunc quemdam inveni pro quo ante triginta annos orare consueveram ; unde non parum fui turbata, quoniam huic orationi me dederam, tantumque dominum tanta orare præ mea vilitate reformidabam. Attamen hanc unam emisi vocem : Eia, dilecte Domine, vis-ne illas liberare ? Et ecce una sublatae sunt in magno amore, jucunditate, nive candidiores, paradisumque in dulci clara petierunt delicositate, ubi cum gaudio requieverunt. Cum autem ex igne tollerentur, omnes cantabant psalmum : *Laudate pueri Dominum* ; cui subjungebant : Te laudamus, Domine, propter magnam tuam bonitatem, ac donorum tuorum suavitatem, tuique auxilii fidelitatem.

Attamen adhuc remanebat Dominus in loco ignis, animam circumplectens, quæ dixit : Eia, Domine, tu scis quod desidero : nempe ut pedibus nostri Domini prostrata, condignas ipsi referret gratias. Tunc illam dimisit Dominus, ipsique ista gratias egit pro illo quod sibi daretur magnam contemplari gloriam quæ a Deo pauperibus facta fuerat animabus. Et in ejus pedibus invenit rosea nostræ redemptionis vulnera, rogavitque : Domine, da mihi benedictionem tuam. Dixitque Dominus : Te benedico cum meis vulneri-

bus. Quod fiat mihi, Deique ac meis amicis. Sed proh dolor! non ex meis laboribus ita provenit, siquidem in sancta Christianitate multi sunt multo meis digniores.

III. QUAM UTILE SIT HOMINI COR SUUM IN HUMILITATE SINE
INTERMISSIONE SCRUTARI.

NEMINEM tam bonum scio cui non sit necesse ut cor suum sine intermissione scrutetur, agnoscatque quid intra se habitet, atque sæpissime reprehendat omnia opera sua. Quod cum humilibus verbis debet fieri; docuitque me vox Domini me nunquam aliquid boni fecisse quod non adhuc melius facere potuissem. Et hæc est mea reprehensio qua nostram imbecillitatem arguere debemus: Eia, vilissima creatura, quamdiu tuam inutilem consuetudinem vis in quinque tuis sensibus hospitari? Nostra pueritia in stultitia, juvenus in tentationibus pertransiit, quas quomodo superaverimus Deus scit. O vae! mea provecta ætas mihi nimis heu! culpanda est, utpote in operibus quæ videntur valde inutilis, ad gratiam frigida; ad hæc impotens effecta est, quippe quæ illud juventutis non retinuerit quo divini amoris ignem ferre valeat; impatiens insuper effecta, ne minimum quidem de quo juvenus non curaret dolorem suffert nisi magno supplicio, licet bona ætas libenter perduret expectando, solique confidat Deo.

Ante septem annos turbata anima cujusdam provectæ ætatis personæ de his miseriis querulabatur Domino, cui respondit Dominus: Tua pueritia mei Sancti Spiritus fidelis comes exstitit; juvenus tua meæ est sponsata humanitati, tua matura ætas est meæ divinitatis matrona. Heu, Domine, quid prodest canem latrare, dum paterfamilias dormit, fur domum ejus effodit. Puri tamen cordis oratio nonnunquam excitat istos morte sopitos peccatores. Vae! peccator, quam defendus es, qui tui ipsius occisor inveniris, bonorum omnium destructor atque etiam tuæ utilitatis. Vir bonus magnum habet profectum; cum enim alium in vanitatem et in peccatum videt incidere, tum a longe circa se respicit, ne in

similem deveniat necessitatem. Sic melior efficitur qui jam bonus est, ex his quæ male fiunt, bona autem opera libenter imitatur. Qui vero malus ad pejora trahitur, cum mala exempla videt : sicque est malus, quod bona opera, bonosque homines contemnit, suam præ cæteris attollens perver- sam sapientiam.

Meus dilectus magister, qui me simplicem, stultam illum docuit librum, hunc etiam manifestavit sermonem : Quidquid egerit homo, cum ipse non veritate constat, ne illi intime confidas. Inimicum quemdam agnosco, divinæ veritatis in corde hominis eradicatorem, qui, si accessum non denegatur, cum hominis libero arbitrio falsam veritatem ipsi in corde scribit, dicitque : Ego sum natura iracundus ac infirmus. Verum tu nequis coram Deo de hoc te cum dignitate excusare : nam ex gratia mansuetus, validusque fieri debes. Non habeo gratiam. Ergo deficiente gratia ad Deum gratiæ recurras, humilibusque cum lacrymis, constantique oratione in sancto desiderio illi supplicare debes, sicque necesse est ut iræ vermis pereat. Tu tibi ipsi fortitudinem indere debes, unde nulla te possit superare cum dolore potentia, sive ex Deo sive ex quolibet alio sit ; sicque ad nihilum relactus erit vermis qui granum radit. Si etenim iram imperfectionemque nostram cum Deo superare et evincere voluerimus, tentationes quæ ad peccandum nos provocant secreto silentio tegamus, sanctamque exterius hilaritatem præferamus.

Nos miseros ! quamdiu ira tenemur, nil boni nobis inest, et quoties tunc ad cor redimus, de culpis nobis erubescendum est, adeo vires fregit iracundia, carnemque nostram contrivit ; sicque multum nobis utile tempus perdidimus, quo Deo servire debuissimus. O væ ! hæc est perditio æterna ; atque iterum væ ! cum peccaminosas gemens recordor lacrymas, quæ in superbienti funduntur iracundia. Tunc obscurior fit anima ex eo quod tanto tempore nihil boni recte perfrui homini permissum est.

Quæ autem ex pœnitentia profluunt lacrymæ, sanctæ et piæ sunt ; quas si fundere potuerit magnus etiam peccator, ad infernum nequaquam, modo perseveraverit, devenit æternum. Si quis pius levia quotidiana peccata sua relinquere quamdiu vita conceditur noluerit, neque talia cum

moritur, confessus aut detestatus cum dolore fuerit, quantumvis sanctus inveniatur, ad acres purgatorii ignes deputabitur; nam, quantumvis misericors Deus sit, tantum etiam justus, et quibusque peccatis infestus est. Existimo tamen ibi amorem semper immoraturum esse, in tenebris bonos nunquam futuros esse, itemque libenter humilitatem ibidem permanere.

IV. DE VIRGA DOMINI.

POSTQUAM ad claustrum venissem, non multo inde tempore elapso, adeo sæva infirmitate fui visitata, ut inde compassione Domnæ meæ valde afficerentur. Tunc dixi ad Dominum: Dilecte Domine, quid vis ex hac pœna? Tunc ita respondit Dominus: Omnes viæ tuæ sunt mensuratæ. omnia vestigia tua numerata; vita tua sanctificata est, finis tuus lætus erit, et regnum meum tibi multum proximum est. Domine, cur vita mea sanctificata est, cum tam parum facere valeo boni? Dixitque Dominus: Sic vita tua est sanctificata, quod virga mea a tergo tuo numquam desistet, *Te Deum laudamus*, quod tam bonus est Deus!

V. CUR MONASTERIUM QUODAM TEMPORE LACESSITUM EST.

DEBENT illis secreto benefacere quos in necessitate positos perspexerint, nam bonum quod inde aliquis accipit nolo ad monasterium habere. Hæc est glosa. Quisque juxta dignitatis suæ officium misericorditer illis benefaciat quos scit in necessitate degere.

VI. DE CAPITULO, ET QUOMODO CONSIDERARE SUOS DEFECTUS
ILLOSQUE DEPLORARE DEBENT; DE DUOBUS AUREIS NUMMIS
SCILIC ET DE BONA VOLUNTATE ET DESIDERIO.

QUICUMQUE hanc habet cognitionem, queruletur et lacrymetur mecum. Quando electi Dei filii ad Dominicum corpus accedunt sancteque illud accipiunt, ego in ferventi recollectione Capitulum meum debeo intrare. Tunc occurrit mea indignitas me tangens; occurrit et desidia mea quæ me culpat; occurrit animi levitas, mihiq̄ue instabilitatem meam objicit; occurrit et vilitas inutilis vitæ meæ, et turbat me; tunc occurrit timor Dei et flagellat me; indeque tamquam miser vermiculus super terram irrepo, et sub herba mearum multimodarum negligentiarum quotidianarum me abscondo, residensque ad cælum sic exclamo: Eia piissime Deus! concede mihi ut hodie gratiæ tuæ particeps efficiar, quam nunc electi tui acceperunt. Et respondit Dominus: Accipe duos nummos aureos, qui ejusdem sunt ponderis, et inde emas, nam æque multi quidem sunt pretii, et æque boni. Heu! dilecte Domine, quomodo mea vilitas tuam posset æquare bonitatem, cum sim nihil, quo tibi redonare honorem valeam? Nihil habeo quod te condeceat, nec aliquid ex mundo spero in animæ meæ consolationem, adeo dejecta miserabilisque sum effecta, quodque tamdiu concupivi hoc frustrata sum. Dixitque Dominus: Cum bona voluntate ac sancto desiderio quodcumque velis poteris ex æquo solvere.

VII. QUOMODO QUIS DEO OMNI TEMPORE UNIRI DEBET.

HOMINEM Deo sine intermissione uniri, hæ sunt cœlestes deliciæ super omnem mundi voluptatem. Quomodo vero illud fiet? In omni nostra operatione sine intermissione conversari debet nostrum desiderium, omniaque opera nostra in christiana fide confessioneque divina indesinenter scrutari

debemus, ne sint unquam inutilia ; sicque in omnibus nostris operibus Dominum laudabimus propter opera sua, quæ unquam in terra operatus est pro amore nostri. Unde ipsi in terrenis suis operibus per cœlestem uniemur amorem. Post hæc spiritualiter illuminati, Dominum Deum nostrum laudabimus pro universis quæ largitus est donis, pro corpore et bonis, pro amicis et propinquis, et pro omni terreno delectamento quod appetere possumus. Item illi gratias agemus pro suis ex misericordia donis, quæ nobis tam in corpore quam in anima contulit; sicque cum Deo in dulci charitate et humili gratitudine unimur. Exinde omnia Dei dona in nostro corde comprimamus, tunc amore abundare incipit, nostri-que sensus aperiuntur, tamque clara fit nostra anima ut in Dei cognitionem inspiciamus, eo scilicet modo quo quis in speculo suam imaginem intuetur. Sic Dei voluntatem in omnibus operibus nostris agnoscimus, illamque veneramur diligamusque, in severis ut in consolatoriis donis, atque ita nobiscum agi gaudemus, quia fit sine peccato, quod dolere atque detestari debemus, nam illud nimis odio haberi non potest. Ibi in ipso terræ regno uniti cum Sanctis in cœlorum regno efficimur, qui de Dei voluntate maxime gaudent in cœlis.

Nescio quomodo innotuerit inimico Deum mihi illam dedisse cognitionem in nocte, cumque illi in magna dulcedine juncta essem, iste pessimus adfuit, meque confidenter allocutus illudere volebat. Ejus vocem carnalibus auribus percepi, spiritualibus vero oculis formam vidi nigram, horridam, crudelique similem homini. Attamen illum minime timui; siquidem cum donum Dei animam habitat, et in sensibus luctatur, in ejus præsentia non potest corpus reformidare. Si vero corpus inutilibus operibus occupetur, et iste adveniat, tunc tanta corpori fit miseria ex tali præsentia, quod similem in terra nunquam sum experta.

Igitur sic mihi est locutus : In nocte somniabam me divitem esse multaque possidere. Innuens nempe mere somnium esse has delicias, hanc sanctam animæ cum Deo unionem; verum domna corporis, scilicet anima, illi respondit : Mentiris. Et ille : Ita, sicque, quandiu Deus vivet, faciam. Anima : Attamen cum doctus sis, dic mihi quid

agam? Tunc prompte respondit diabolus: Tu gaudere debes, et hanc rem magnam cum magno animo ferre. Anima: Sed heu! ego tam parvus sum adhuc clavi uncus, ut per acus foramen omnes meos inimicos ad valvas januae caelestis patriae meae affigere possem. Diabolus: Nimis circumsepta es. Anima: In tuis verbis agnosco tuam falsitatem, ambiguitatem, vanam gloriam atque fastum. Ascendat solidus murus circum me usque ad nubes, nunquam tamen ab inimicis meis liberum securumque erit cor meum. Tunc remansit stans tremensque coram me. Heu! quam horrida mihi videbatur ejus falsitas. Postremo caput sibi vellens, ira fremens hinc exsiliit.

VIII. QUALITER HOMO QUÆRAT DEUM.

CUM Deus homini alienus fieri voluisset, tunc ille Dominum quæsivit et dixit: Domine, abyssio profundior est pœna mea, mundo largior cordis mei molestia, montibus altior timor meus, stellisque sublimior desiderans ardor meus; verum in his nusquam te invenire possum. Cum autem in hoc luctu defleret anima, illi adfuit dilectus suus, pulchro similis juveni, pulchritudine quæ verbis exprimi non potest. Et licet se illa abscondisset, tunc cecidit ad pedes ejus salutavitque ejus vulnera tam dulcia, quod suæ pœnæ atque ætatis omnino est oblita; sed cogitabat intra se: Heu! quam vis ejus vultum libenter aspicias, ad ejus vulnera te dejicere debes; et quamvis libenter ejus verba ardensque desiderium audias, stare debes vestita decorataque sub moderationis disciplina. Et dixit: Bene venias, dilectissima. In hac voce recognovit quamlibet animam quæ devota Deo servit, ipsi dilectissimam esse. Et ille: Tibi parcere debeo in utraque fruitione, mea et tua. Quæ fruitio est ineffabilis. Accipe hanc coronam virginum. Tunc ab ipso venit coronam, capitique meo repausavit, quæ quidem quasi purum aurum fulgebat; duplexque erat, cum esset etiam amoris corona. Dominusque dixit: Hanc coronam oportet coram omni exercitu caelesti manifestari. At illa sic rogavit: Domine,

vis-ne animam meam accipere, ut ego sacrum corpus tuum accepero? Respondit: Tu ditior adhuc eris pœnas sufferendo. Domine, quid hic debeo in hoc claustro facere? Tu illuminabis et docebis et cum ipsis in magno honore vives. Tunc sic secum cogitabat: Eia, nunc tu sola hic es cum Domino. In qua cogitatione duos vidit sibi adstantes Angelos, qui sicut terreni principes erant conspicui præ pauperibus hominibus. Illaque dixit: Quo modo nunc me abscondam? Responderunt: Te de pœna in pœnam, de virtutibus in virtutes, de cognitione in cognitionem, de amore in amorem portabimus. Quod talia miseræ peccatricis os possit et debeat loqui, mihi gravissimum est; nec tamen hoc de Deo omittere audeo, ac propter obedientiam, hominum despectui perseveranter, Deique timori omnibus diebus vitæ meæ subjici debeo.

IX. QUALITER AMANS ANIMA DEUM LAUDET CUM OMNIBUS
CREATURIS.

AMANS anima nunquam laudis satiatur, indeque cunctis in semetipsa in suo desiderio collectis quæ creavit Deus clamat ad cœlum: Domine, etiamsi essent omnes hæ personæ tam perfectæ, tamque sanctæ quam tua benedicta mater Maria, si possibile illud esset, attamen mihi pauperi ut plenam tibi cum Unigenito tuo laudem tribuere valeam non sufficerent. Domine, numquid ad plenum potes laudari? Non, et inde gaudium est mihi. Tunc respondit Dominus: Virgines, qui diu mihi servierunt, me laudabunt.

X. QUOD SEQUITUR TEMPORE ADVENIT QUO MAGNA ERAT INORDINATIO ET NECESSITAS.

CUM Dominum pro belli necessitate mundique multimodis peccatis orarem, ita respondit Dominus dixitque: Peccati fœtor me tangit, a terrenis abyssis usque ad cœlum ascendens. Si possibile esset, inde me ejiceret. Jam quidem e cœlo me expulerunt peccata, cum me humiliavi, mundoque

usque ad mortem meam servivi; nunc autem ita non debet fieri; nunc enim ex peccatis justitiam ædificabo meam: — Dilecte Domine, quid nos miseri nunc facere debemus? Respondit: Sub manu minanti Dei omnipotentis humiliemini, illumque in omnibus operibus vestris timeatis. Volo equidem adhuc populum a necessitate liberare, nempe illos qui amici mei sunt. Communis oratio cor meum satiat. Quid enim intime sentiam, optime novi: spiritualium hominum orationem libenter audio, qui me ex corde diligunt. *Adjutorium nostrum in nomine Domini. Laudate Dominum omnes gentes. Gloria Patri. Regnum mundi. Eructavit cor meum. Quem vidi. Gloria Patri, etc.*

Domine, cœlestis Pater, suscipe famulatum laudemque tuam a tuis turbatis filiis, populumque tuum a præsentī libera necessitate, omnibusque nos absolve vinculis, exceptis solis amoris vinculis, quæ nunquam a nobis tollenda sunt.

XI. QUALITER DOMINUS OPERARIO SIMILIS VISUS EST.

OSTENDIT mihi Dominus similitudinem quam in me adimplevit, et nunc adhuc implet. Vidi pauperem quemdam et terra erigentem se, vilibus pannis quasi operarium vestitum. Cavam manum præferebat, in qua quoddam onus terræ simile repositum erat. Tunc dixit: Vir bone, quid portas? — Ego porto, inquit, tuam pœnam. Convertite tuam voluntatem ad pœnam, illamque tolle et porta. Et anima: Domine, tam paupercula sum effecta, ut nihil possideam. Dixitque Dominus: Sic docui meos discipulos cum dicerem: *Beati pauperes spiritu*, id est, si quis libenter aliquid ageret, sed actu non prævalet, hæc est spiritualis paupertas. Anima: Numquid tu es, Domine? Vultum tuum ad me convertite, quatenus te possim agnoscere. Dixit Dominus: Agnosce me intrinsecus. Anima: Licet inter mille te viderim, optime te agnoscam. Quamvis enim intra cor meum me ad accessum sollicitasset, non tamen audebam illi me jungere quasi vere Dominus esset. Dixitque: Dilecte Domine, hoc onus nimis mihi grave

est. Respondit : Illud juxta me sic volo disponere, ut tu quam facillime ferre valeas. Tu me sequere, et considera quomodo ante cœlestem Patrem stem in cruce sicque perseverem. Et illa : Domine, da mihi tuam benedictionem. Tibi indesinenter benedico; boni consilii erit pœna tua. — Domine, sic omnibus succurre qui libenter pro te patiuntur.

XII. QUALITER VANÆ GLORIÆ ET TENTATIONI RESISTITUR.

QUANDO quis de se boni quidquam existimat, statim ex secreto cordis angulo exsilit vana gloria, cum quadam peccati voluptate, ut per quinque sensus diffundatur. Tunc vero debet ille mentem suam coercere, animamque continuo humilitatis timore intra se cœdere, seque sanctæ crucis signo signare, moxque ab ipso recedet tentatio, quasi nunquam adfuisset; quod ego miserrima sæpe sum experta. Nec dissimili ratione agendum est, cum malæ circumvolant cogitationes, quæ et ipsæ sanctæ crucis virtute evanescent, cum ex his tristitia in animo exsurgit.

XIII. QUOMODO IN PERSONA PEREGRINI DOMINUS VISUS EST.

Ego paupercula et indigna, memet abrenuntians, illa quæ in Deo vidi et audivi loquor. Quadam nocte vidi Dominum in similitudine cujusdam peregrini, qui quasi totam per Christianitatem circumerrasset videbatur. Tum ad ejus pedes corruens dixi : Dilecte mi peregrine, unde venis? Respondit : Ex urbe Jerusalem (significans Christianitatem), et ex meo ejectus sum hospitio. Gentiles me ignorant; Judæi me nolunt, Christiani me impugnant. Tunc oravi pro Christianitate. Postea excusare se cœpit Dominus de injuria quam ex Christianis passus fuerat, allegans, quam multa his ex initio contulisset bona, quantum pro Ecclesia laboravisset, quodque adhuc quotidie locum in

ipsa investigaret, in quo gratiam suam effundere posset. Tunc querelas ingeminans, exclamavit Dominus : Ex hospitio cordis sui per suum liberum arbitrium expellunt me; verum si nullum in eo invenio locum, illos in suo libero arbitrio stare permittam, et cum morientur, quales tunc invenerim, tales ego judicabo. Tunc oravi pro Congregatione : Dilecte Domine, ne illos perire permittas; in illorum cœmeterio lumen ponam, ex quo seipsos poterunt cognoscere.

XIV. DE ELECTIONE ET BENEDICTIONE DEI.

ALIA nocte cum in oratione mea essem cum magno desiderio, absque ullo dubio novi Dominum adesse. Stabat in cœmeterio, coram se habens totam Congregationem, eo ordine compositam quo quis ad claustrum venisset. Sicque ad illas est locutus : Ego vos elegi, vos eligite me; multum vobis dare volo. Et dixi : Domine, quid vis illis dare? Respondit : Volo illas perspicuum in terra facere speculum, ita ut quicumque voluerint, in his suam vitam cognoscere quæ sit debeant. In cœlis vero lucidum illas constituere speculum, ita ut qui illas conspexerint, quomodo ego illas elegerim clare agnoscant.

Tunc extendit Dominus dexteram, deditque illis suam benedictionem dicens : Vos benedico cum meipso; vos me in omnibus cogitationibus velitis. Hi quidem qui Dominum in omnibus cogitationibus suis volunt, sunt illi beati qui Dominum recte laudant. Tunc dixi : Illæ modum quo te viderim nosse cupiunt. Respondit : Inter ipsas quædam sunt quæ me noverunt.

XV. QUALITER HOMO QUI AMAT VERITATEM ORARE DEBET.

QUI veritatem amaverit, sic libenter oret : Eia dilecte Domine, fave mihi atque subveni, quatenus te indesinenter cum omnibus sensibus meis, in omni re pie

quæram, quia præ cæteris quibuslibet te Dominum elegi, et præ omnibus principibus te animæ meæ sponsum consecravi. Da mihi etiam, Domine, ut te in omni desiderio meo, cum accenditur rursusque extinguitur, semper inveniam. Item peropto ut te frui cum fluenti amore omnium tuorum donorum valeam. Tua exuberantia reple os meum, Domine, qua mihi quælibet pœna, despectio, amaritudo dulcescere queat. Ex tua gratia illud semper mihi fiat, piissime Deus, nuncque illud serva mihi. Item me adjuva, Domine, ut te semper observem in omnibus meis voluntatibus juxta tuum beneplacitum: sic nunquam exstinguetur in me tui flamma amoris. Amen.

XVI. QUALITER HOMO DESIDERAT ATQUE ORAT.

CUM quis supra omnia dona omnesque pœnas, præcipue desiderat animam suam a Deo beato fine solvendam, dicit Dominus: Expecta me. Et ille: Dilecte Domine, in vanum nolo meum desiderium erogare, adeo tecum libenter essem. Dicit Dominus: Tuum habeo desiderium, antequam mundus inciperet; te desidero, et tu desideras me; cum autem duo ardentia utrimque desideria conveniunt, tunc perfectus est amor.

XVII. COGNITIONIS CUM CONSCIENTIA COLLOQUIUM.

COGNITIO sic alloquitur Conscientiam: Quantum tibi despectionis atque vexationis infertur, licet tamen stas pura ante Deum!

Conscientia: Domna Cognitio, bonum verbum dixisti: qui suos omnes perpendit errores, debet humile cor habere.

Cognitio: Domna Conscientia, tam pretiosum speculum est tibi, quod sæpius in die te intime potes intueri; illud quidem esse debet vivens Dei Filius cum suis omnibus operibus; alioquin adeo sapiens esse non posses.

Conscientia : Domna Cognitio, quando ¹ me intueor, simul mihi bene est atque male : bene quidem quia Dei fluens bonitas ad me dirigitur; male vero, quia tam parva in bonis remaneo operibus.

Cognitio : Domna Conscientia, in omnibus Dei voluntatem et gloriam propriæ tuæ commoditati tam animæ quam corporis præponis; tu diaboli infernus, Dei vero cælum es; quis jam tibi potest comparari?

Conscientia : Domna Cognitio, quodcumque accepi a Domino, in me hoc proposito ille recondidit, quo suam inde laudem et gloriam promoverem, simulque meam utilitatem; quoniam vero hoc illi restituere debeo, ejus maxime gratia egeo.

Cognitio : Domna Conscientia, admodum ex mundi peccatis vulnera pateris, nec etiam spiritualium hominum tibi parcit imperfectio; ex suo libero arbitrio sibi possunt eligere ad cælum vel ad infernum pergere, aut etiam in longo purgatorio durare; hoc tibi onus gravissimum.

Conscientia : Domna Cognitio, non equidem queror me vexationes multaque dura quotidie sustinere; mundi peccatorum tantum me pœnitent quantum meorum; pœna quidem corpus a peccatis mundat animamque in Deo sanctificat; sic nos in ejus mandatis volumus cum jucunditate stare.

Cognitio : Domna Conscientia, qui sunt benevoli inter mundi divites, Deo offerunt bona sua atque eleemosynas; spirituales homines in ejus servitio suam carnem atque sanguinem, et ante omnia offerunt in obedientia propriam voluntatem, quæ oblatio majoris ponderis, majorisque pretii est.

Conscientia : Domna Cognitio, atqui illa non sufficiunt; si enim Dei fruitionem in sublimi habere, corona humilitatis et puritatis, castitatis ingenitæ vel acquisitæ, insuperque amoris sublimis necessaria est. Hoc vestimentum ipsa defert beatissima Trinitas : nempe, Pater amoris sublimitatem; Filius humilium puram castitatem, quam omnibus suis electis communicavit, Spiritusque Sanctus amorem igneum in nos, ac nostra bona opera.

1. Hic in codice Einsidelnensi aliqua desunt verba.

Cognitio : Domna Conscientia , constantia in bonis , est laborans amor , quo nemo carere debet , si cum Deo possidere cupiat maximam gloriam hic et in suo æterno regno . Beatus ille qui ad illum hic jam diligenter nititur .

XVIII. COMMENDATIO SEPTEM HORARUM DOMINI NOSTRI PASSIONIS.

In Matutinis.

O ros abundans nobilis Deitatis ! O delicate flos dulcis Virginis ! O formosi floris utilis fructus ! O cœlestis Patris oblatio sancta ! O fidele mundi redemptionis pignus , Domine Jesu Christe ! Suscipe hos tuos sacros Matutinos in honorem et gloriam tuæ egenæ nativitatis , tuæ extremæ necessitatis , tuæ sævæ passionis , tuæ sanctissimæ mortis , tuæ gloriosæ resurrectionis , tuæ speciosæ ascensionis , ad tuæ omnipotentis gloriæ laudem et honorem . Memento mei , dilecte Domine , ut in omnibus factis , omissis , vel toleratis meis , tuam sanctam compleam voluntatem , ad bonum finem , ad beatissimæ Trinitatis honorem ; simul idem omnes qui in tuo nomine tui meique sunt amici .

Ad Primam.

O misera despectio , o anxietate plenus dolor , quibus mortificatum fuit Domini tui corpus , et cor dulcissimum ! Adjuva me , Domine carissime , ut omnem despectionem meam , omnemque cordis anxietatem in tuo amore debeam et valeam deplorare , quatenus hoc tibi in tuam æternam gloriam complaceat , meque in perpetuam deducat felicitatem .

Ad Tertiam.

Grave pondus , miserandum onus , quod nos fuimus , quos cum cruce portasti , Domine ! Et nos modo supra omnem nostram necessitatem porta in vitam æternam .

Ad Sextam.

Cruenta pœna, vulnus profundum, dolor immensus ! Ne permittas, Domine, in meis pœnis me perire. Amen.

Ad Nonam.

O beatissima pœna ! o sanctissima mors ! o deliciosissimum cœlestis Patris speculum ! Jesu Christe, manibus pedibusque cruci pendens ! Tibi commendo, Domine, animam meam in suo ultimo fine, ut tecum in sempiternum indesinenter unita fiam, sicut tibi cœlestis Pater erat et nunc est unitus. Hoc mihi concedas, et omnibus te fideliter diligentibus. Amen.

Ad Vesperas.

O amoris alligata effusio ! o fidelis cordis effusio ! O nobile corpus, quod pro me occisum est ! multum dilecte Jesu Christe ! Te oro ut mei quinque sensus sine intermissione possint velintque de cruenta lancea, de tui dulcissimi Cordis vulnere semper gaudere, necnon mea misera anima pariter æternum mihi gaudium interne moveat, illique ibi sint mecum pro quibus christiane orare debeo atque desidero. Amen.

Ad Completorium.

O sancta omnis humilitatis profunditas ! O donorum omnium piissima largitas ! O gloriosa omnis amoris sublimitas, amor omnium, Jesu Christe, in quo ferventer tuum oras Patrem cœlestem ! Adimple nunc, Domine, erga nos tuam orationem ; sanctifica nos in veritate ; nobisque omnis humi-

litatis profunditatem concede, qua cunctis creaturis subijci optemus, quoniam resistunt creaturæ illi qui non agit sicut et nos. Da nobis, Domine, omnis dulcedinis largitatem libenter in omni nostra ordinatione adimplere per tuam charitatem; itemque nobis illam tui amoris tribue sublimitatem quæ nos in te puros, et a cunctis terrenis immunes conservet. Amen.

XIX. DE NOSTRÆ DOMINÆ SALUTATIONE.

AVE, Domina, dilectissima Maria, quæ es beatissimæ Trinitatis delicia.

Ave, etc. quæ est omnis nostræ felicitatis initium.

Ave, etc. quæ es sanctorum Angelorum consors in et in regno Dei.

Ave, etc. flos Patriarcharum; Ave, etc. spes Prophetarum; Ave, etc. candidum liliū humilium Virginum. Memento qualis tibi venit ex ore Gabrielis salutatio; animamque meam in hora novissima saluta meque cum gaudio inturbatam transfer ex hoc exilio ad lætitiæ patriam, in qua filii tui dilecti requiem inveniam.

Ave, Domina, dilectissima Maria; docta sapientia Apostolorum; Ave, etc. rosa fulgens Martyrum; Ave, etc. munus Confessorum; Ave, etc., auxiliatrix Viduarum; Ave, etc. gloria omnium filii tui dilecti Sanctorum. Ora pro me, ut in omnibus meis operibus sanctificer cum illis, in quantum tam miseræ possibile est, o Maria, Imperatrix mea.

Ave, Domina, dilectissima Maria, refugium peccatorum; Ave, auxiliatrix et spes desperatorum; Ave, consolatrix omnium Christianorum; Ave, terror malorum spirituum; istique namque per te effugantur, quos a me, dilectissima Domina, procul constringe, ne unquam gaudeant de me, ego autem in tuo servitio constanter perseverem.

XX. QUALITER AVE MARIA NOSTRÆ DOMINÆ COMMENDATUR.

Ave cœli Imperatrix, Mater Dei, meaque præcordialiter dilecta Domina; suscipe, Domina, conserva tuum Ave ad laudem et gloriam, in delicioso conspectu Patris et Filii et Spiritus Sancti, quod tanta deliciositate vultui virginæ matris apertum revelatumque adstat, omnis beatitudinis plenum. Eia, Domina, hujus gocum omni meo desiderio, omnibusque precibus meis meminerim. Omnis mea pœna, necessitas, cordis molestia, meus honor, mea anima, novissimorumque meus finis, quando ab hoc lamentabili discedam exilio, illa, inquam, cuncta tuæ maternæ fidelitati sint commendata; tuæ virginali gloriæ, tuæ matronali bonitati sine intermissione commissa; insuperque illi omnes mecum qui tui meique in nomine Dei omnipotentis sunt amici. Præcordialiter dilecta Domina mea, nobilis imperatrix, Maria!

XXI. QUALITER SUUM COR HOMO DEBET VISITARE ANTEQUAM AD DEI MENSAM ACCEDAT.

Ame doceri cupitis, cum ego ipsa indocta sim; siquidem quod nunc postulatis, millies in vestris libris invenire potestis.

Quando ego misera illuc vado, corpusque Domini nostri accipere debeo, tunc animæ meæ faciem in speculo peccatorum meorum considero. Tunc me video qualiter vixi, et nunc vivo, et qualiter adhuc vivere volo; quo in peccatorum meorum speculo nihil quam væ et iterum væ reperio. Tunc ad terram prosterno faciem meam, gemitus lacrymasque ciens quam plurimos, quod ille æternus, incomprehensibilis Deus adeo sit bonus, ut se cordis mei ad impurum inclinet pulverem. Sic igitur recogito justitiæ magis fore consentaneum ut corpus meum ad patibulum tamquam fur traheretur, quia suum legitimum dominum ex illo projecit puritatis thesauro, quem in sacro baptisate mihi Deus contulerat:

Illud ergo deplem, quamdiu in hac vita sumus, nos sæpissime hunc paternum tenebris offuscasse, quo culpam nobis, Domine, dimittas affectum; si quis vero quoddam peccatum nec confessus est, nec etiam vult confiteri, ille corpus Dominicum non accipiat. Deinde in veram spem me verto, Deoque gratias ago, quod illud unquam fieri possit, me miseram ad divini corporis sumptionem esse admittendam. Ideo ad Dei mensam cum gaudio accedere volo, ipsumque cruentum Agnum suscipere, qui in sancta cruce voluit pendere, per quinque sua vulnera non alligata sacrum effundens sanguinem. Bene nobis quod ita factum est! In ejus sancta passione volo omnia mala mea reprehendere. Sic igitur eamus cum gaudio, et præcordiali amore, in hiantique anima Dominum nostrum suscepturi, præ omnibus cæteris qui nobis sint cari dilectissimum, illumque in anima nostra tamquam in dulci curru deponamus, illi gloriam et honorem decantantes, quod hoc primum necessitatis sustinere voluit, cum in præsepio reclinatus est. Coram illa jam mente sensibusque prostrati, gratias agamus amori nostro, dicentes: Domine, tibi de teipso gratias refero, et nunc te rogo, multum dilecte, ut jam pure absque omni peccato vivam. Ubi nunc, Domine, ubi te reponam? Quod habeo hoc tibi do. In lectulo meo te reponam, qui totus est pœnarum; verum quando tuam recogito miseriam, meæ utique jam oblita ero. Tu mihi, Domine, reclinatorium amoris præbebis; cervical est mei cordis molestia, ex quo non sum omni tempore ad accipiendum tua pœnalia dona parata; de quo nunc tota doleo. Lecti stragulum est meum desiderium, quo sum involuta; quod si tu vis me quiescere, tunc meam comple voluntatem, peccatores mihi concede, qui capitalibus peccatis obstricti sunt; sic animæ meæ dabis gaudium ei exsultationem.

Nunc, Domine, quid de amore colloquæmur, cum in lectulo pœnæ meæ tam vicini pausamus? Te, Domine, recepi, tamquam super terram ex morte resurgentem. Dilecte cordis mei amor, jam animum meum consolare, ut tecum indesinenter munda perseverem, cum tanta inde sequatur felicitas. Animas quæ pro culpis purgantur da mihi, Domine; hoc mihi pretium redemptionis pluris æstimandum est.

Nunc ergo, cum te recepi, Domine, jam in cælum ascen-

disti; ne, quæso, nimium mihi, dilectissime, parcas. Præ amore mori debeo, alio non poteris, Domine, me compescere modo: Da mihi, Domine, vel a me aufer quodcumque volueris: hanc unam mihi concede voluntatem ut ex amore in amore moriar. Amen.

XXII. LAUS CÆLESTIS PATRIS.

BENE sit mihi! Te, Deus, laudo propter omnem tuam nobilem bonitatem, qua tu me ad tuum sanctum famulatum elegisti. Mentem meam sanctifica, quatenus omnia tua dona intima in fervore suscipiam, tecumque in gaudio semper persistam.

XXIII. LAUS FILII.

BENE sit mihi! Tibi gratias ago, Dei imperialis Fili, majoresque semper gratias agam, quod me in mundo ex mundo suscepisti. Tua sacra pœna, mea est, quam pro me passus es. Quæcumque et ego passa sum, tibi in vicem reddere volo, quantumlibet inæqualia sint; ex hoc tamen libera mea fit anima. Conserva me in tuo obsequio, quo in æternum lauderis. Jesu, mi dilectissime, vincula mea solve, ut possim juxta te remanere.

XXIV. DE FLUENTI AMORE.

BENE sit mihi! Gratias tibi ago, Sancte Spiritus; hæc est enim fides mea te unam esse beatissimæ Trinitatis personam. Tuus exundans fons amoris omnem cordis mei evertit molestiam, utpote suaviter ex beatissima exiens Trinitate. Te oro, Domine, Sancte Spiritus, ut me ab omni malignitate malorum spirituum per tuum divinum amorem sic præserves, ut quidquid in me quæsierint, minime reperiant.

XXV. BEATISSIMÆ TRINITATIS SALUTATIO.

Ego omnium virtutum egena, in mea substantia vilissima, volo et audeo tamen altitudinem, claritatem, delicias, sapientiam, nobilitatem, mirificam unitatem salutare beatissimæ Trinitatis. Inde siquidem omne profluxit, absque ullius imperio, quod fuit, quod nunc est, quod unquam erit. Illuc reditura sum et ego; quomodo autem hoc fiet? Debeo equidem iterum repere, ut multis debitis subjecta; debeo per bona opera meliorari; in multa diligentia currere, cum pennis columbæ evolare, scilicet, virtutibus, bonis operibus, sanctaque mente. Super omnia et supra me ipsam me sustollere debeo; tuncque cum exhaustis viribus defatigata inventa ero, rursus huc pervenero. Quomodo vero jam suscipiar oculus hominis non vidit, auris hominis non audivit, os hominis nunquam exprimere potuit. *Gloria tibi Trinitas!*

XXVI. QUALITER AD DEUM IN TENTATIONE SIT CONFUGIENDUM.

Domine Jesu Christe, ego hominum pauperrimus te supplico, tuumque auxilium desidero, cum me persequantur inimici mei. Domine Deus clamo ad te, quia me a te volunt separare. Domine, omnipotentis Dei unigenite, ab istis separa me; in illorum potentiam ne tradas me, meque puram in te custodi, qui per tuam passionem me redemisti. Esto nunc mihi auxilium ac solatium, neque me, Domine, permittas perire, qui pro me mori voluisti. Domine Jesu Christe, a somno suæ acediæ excita animam meam, et sensus meos a tenebris carnis meæ illumina; da mihi ut a te per vagantes vias meas ad te sine peccato perducatur, in quantum sit homini possibile, quia oculis tuis mea delicta non sunt incognita.

Maria Mater Dei, cælorum imperatrix, sis nunc mea auxiliatrix, quia, heu! sum nimis peccatrix, ut gratiam ad

tuum carissimum Filium inveniam. Mater omnis castitatis, tibi defero omnem mei pœnam cordis. *Salve Regina.*

XXVII. QUALITER SPIRITUALIS HOMO COR SUUM RETRAHIT
A MUNDO.

QUANDO spiritualis homo cognatos, carissimosque sibi amicos ornatu vestituque ad mundanam formam decoratos coram se intuetur, tunc armis Sancti Spiritus se instruat, ne sic cogitet: Et tu similiter facere potuisses. Ex hac enim cogitatione in ejus cor et sensus quasi tenebræ ascenderent, quasi non præpararentur ad Deum, ejusque animus ita labefieret ad sanctam orationem, ejusque anima tam a Deo aliena redderetur, ut tunc cognatos quos habet in mundo quam seipsum licet spiritualem pluris faceret. Si vero purus cum Deo stare velit, certamen ineat; tunc enim ejus obtenebratur conscientia, quæ est lampas Spiritus Sancti, quando lumine jam non fulget hujus Sancti Spiritus.

Ubi enim accensa fuerit lampas, hujus ornatus tunc perspicue agnoscitur. Sic de spiritali homine, cui in animo omnia frigent mundi ornamenta, modo pulchram et ardentem suam lampadem servet. Si vero mundo cor ejus se aperit, frangitur lampas, insufflantque avaritiæ aquilonares venti e regione cognatorum nostrorum sæcularium, quasi nobis multum querantur se nimis parum istius pulvisculi possidere, in quo tamen infeliciter detruduntur, et in peccatorum suorum undis suffocantur. Tunc exstinguitur lampas, mundique nox nobis supervenit. Tunc a meridie oritur ventus quidam, scilicet, mundi falsa voluptas, pulchra specie, sed multa redundans amaritudine; quod si in hac nobis complauerit, æternum tunc patimur damnum; a quo cavere studeamus, cum in hoc nullum sit peccatum tam parvum, quod nostræ non inferat animæ æternum damnum. Cur? Nunquam fuit tam secreto peccatum commissum, quod non melius fuisset omissum. Ideo constanter timendum nobis est, ne cum Deo simultatem geramus. Quod enim Deo dederimus, ab ipso iterum tollere sine nostro gravi damno non

possumus, nam quod suum erat illi vere dedimus. Piscis in aqua rubeo colore fulgidam magna perspicit aviditate prædam qua illum capere volunt; verum hamum non videt: sic mundi circa venenum, cujus latet damnum.

Tu vero si recte converti velis, aspice tuum sponsum, omnis mundi Dominum, quam pulchre vestitus adstet: pelle vestitus, cruore fulgidus, colore nigro, virgis variatus, columnæ astrictus, ubi pro tuo amore tam amara suscepit vulnera.

His in cor accessum concedas, quatenus mundi fallaciam vitare queas; quod si ultra progredi sancta cogitatione peroptes, attolle oculos, et in cruce pendentem considera, alto deputatum supplicio, ante omnium oculos sanguine profluentem. Cujus habitus cor tuum sibi devinciat: ejus imperiales oculi lacrymis suffusi, Cor dulce amore effluens; vocem vero auscultare, te Dei amorem bene docebit: necnon malleorum strepitum et ictum, qui illum manibus pedibusque cruci affigunt. Item recordare vulnus lanceæ quæ per latus ad intima cordis pertransiit; de quo tua omnia defleas peccata, atque sic Dei notitiam percipias. Nunc acutissimamquam in capite defert coronam considera; illam præ omnibus osculare, magnamque inde voluptatem frueri; hujus recordare qualiter pro tuo magno voluit amore mori. Sic nemo te decipiat, sic in ejus æterno regno regina esse poteris; hic pugna, hic vince cum lætitia omnem mundi amaritudinem.

XXVIII. DE PERICULO CUJUSDAM BELLI.

MIHI quam maxime enixe commendatum est ut pro necessitate quæ nunc in Saxonia et in Thuringia urget, orarem. Cui cum laude et magno desiderio intenderem, me tamen suscipere Dominus recusavit, inque severo permansit silentio, quod dies quatuordecim sustinere in amorosa patientia debui. Tunc dixi ad Dominum: Eia, dilecte Domine, quandonam aderit placita tibi hora in qua volueris et ego debuero pro hac necessitate deprecari? Et ostendit se mihi, dixitque Dominus: Qualis matutini multis coloribus jucunde fulgens aurora, tales sunt pauperculi qui varia neces-

sitate nunc urgentur; sed post ortum æternæ claritatis, in æterno sole, cum magna lætitia post hanc necessitatem fulgebunt. Sic enim sanctificati et clarificati erunt ut sol, cum lætus ad orientem exurgit, et ad summum inde ascendit cœlum. Sunt quidem in hoc exercitu nonnulli qui nonnisi necessitate atque metu compulsi, ex mea voluntate captivi vel corporibus soluti, ad me pervenire poterunt. Qui sunt belli causæ, hi ex se detestabiles et in operibus crudeles, qui etiam meæ divinæ domus imagines impetunt. Quos, ut optime scio, manet æterna perditio. Qui vias latrociniiis infestantur, nisi bellum esset, ut fures et falsi homines reputarentur; ita mali bonos beatos efficiunt; verum hoc modo per ærumnas suas Deus ad se trahit, quos aliter lucrari non posset.

Sic de piis et devotis mihi locutus est Dominus, nec adhuc scio qualem hoc accipiat finem: hoc tantum pro certo scio me Dei amicos ex corde refecturam esse; hoc pro certo scio Dei amicos, licet multa sustinentes mala, in ejus obliivione nunquam esse venturos, verum in omni sua necessitate illum sibi auxiliatorem atque consolatorem experturos. Sic igitur militare et cum gaudio pati debemus, si coram Deo fulgere optaverimus.

XXIX. DE QUADAM DOCTRINA.

VISNE COR TUUM AD DEUM TOTUM CONVERTERE? tunc de tribus edoceri debes: Ab omni peccato time, ad omnem virtutem alacri animo esto; in omni bono constans persevera; sic perduces ad bonum finem vitam tuam. Quod si hoc perficere eniteris, utique cum Dei auxilio adimplebis. Hic constans Deum deprecare, et omnem tuam molestiam suaviter sustinebis. Ora pure, Deoque diligenter famulare, sic multa ditaberis jucunditate.

XXX. ORATIO QUANDO CORONAM VIRGINES ACCIPIUNT.

ACCIPE, Domine, sponsam tuam, illique cum puræ castitatis liliis cunctis diebus occurre.

Accipe, Domine, sponsam tuam, illique cum diligentis laboris rosis ad bonum finem usque occurre.

Accipe, Domine, sponsam tuam, illique cum profundissimæ humilitatis violis occurre, eamque ad tuum deduc thalamum, ab amplexu omnis amoris tuo nunquam separandam.

XXXI. DE QUADAM QUERELA.

HÆC est amantis animæ querela, quam sola non potest sustinere, sed omnibus Dei amicis edicere debet, ut amoris servitio consentiant. Amoris ægritudo, corporis molestia, pœna, necessitas, duraque constrictio, iter nimis elongant qua ad dilectum Dominum tendunt. Quomodo etenim, dilecte, tamdiu te frustrari potero? heu! nimis procul a te remaneo. Numquid, Domine, querelam meam recusas? Ergo, in luctum meum rursus redibo, expectans patiens, simul tacens et loquens. Optime scis, dilectissime Domine, quam libenter demorer apud te: *Dominus noster*: Quando venero, magnus veniam. Non adeo magnum erit malum quod non bene sanare valeam. Tu me exspecta, te magis paratam invenire volo, antequam ad Patrem meum deducam, ubi majus te manet complacitum. Nunc vero libenter ad aures resonat tua amoris querimonia.

Quando obscurior fit humanus sensus, tunc cum querela excitemus divinum erga Dominum nostrum amorem.

XXXII. QUOMODO BONI HOMINIS OPERA CONTRA DOMINI NOSTRI
OPERA LUCENT.

QUOMODO boni hominis opera in cœlesti gloria luceant et fulgeant, sequentibus indicatur verbis.

Si in hac vita innocentes fuerimus, in nostra lucebit fulgebitque Dei innocentia.

Si hic in bonis operibus laboraverimus, in nostro sancto labore lucebit fulgebitque Dei sanctus labor.

Si vero hic erga Deum intimo fervore accensi fuerimus, Dei ipsius sanctus fervor multipliciter in nostro lucebit fulgebitque fervore.

Si pœnas hic cum gratiarum actione susceperimus, et patienter toleraverimus, item Dei pœna in nostra fulgebit lucebitque.

Si etiam omnes hic virtutes cum diligentia exercuerimus, tunc Dei sanctæ virtutes in nostris fulgebunt lucebuntque cum multiplici honore; semper in æternum hoc accrescet.

Si tandem in sancto amore hic ardentis sancta claruerimus vita, tunc Dei amor in nostra anima nostroque corpore indesinenter fulgebit lucebitque nunquam exstinguendus.

Hi mutui oculorum respectus ex æterna deitate fulgent; hæc bona opera ex Dei sancta accepimus humanitate; illaque perficimus in Sancti Spiritus plenitudine. Sic igitur nostra opera vitamque perspicimus in beata Trinitate. Ibi manifestum erit, qualiter hic nobis res steterit, et quemadmodum hic secreto in divino amore vixerimus, ibi in sublime cum deliciis feremur, nobisque pro mercede amoris potestas condonabitur, qua quodcumque voluerimus perficere valebimus, et Sanctis cogniti sic erimus, ut fuerimus, qua ipsis sociari debemus. Amen.

XXXIII. DE POTU SPIRITUALI.

INFIRMA sum, salubremque anhelum potum, quem ipse Jesus Christus potavit, cum Deus et homo in præ-

sepe venit, potumque jam sibi paratum potavit. Ex quo tam plene hausit, ut inde amore ebrius factus fuerit, et in omni virtute cunctam sui cordis intulerit molestiam, quæ virtutibus illud contulit ut semper bonæ et absque infirmitate essent.

Salubris potus me delectat : potus est pœna pro Dei amore, quæ si amarior videtur, hac radice temperatur: pati libenter. Alia vero superaddi potest radix, nempe, patientia in pœna, quæ et ipsa amara invenitur. Huic alia item injicitur, quæ vocatur sanctus fervor, quo patientia omnisque nostri labor dulcoratur. Tertia radix est in pœna diu vitam æternam nostramque salutem expectare. Multam adhuc retinet amaritudinem, ad quam temperandam alia sumitur radix : cum gaudio indefatigabiliter.

Eia, dilectissime Domine, vis-ne mihi hunc potum propinare? tunc cum gaudio indefesse in pœna potero vivere. Etiam regno cœlesti, quantumvis dulce sit ejus in me desiderium, aliquandiu volo carere. Nunc illud juxta tuam dilectissimam, Domine, mihi concedere debes voluntatem; hisque etiam qui illud per tuum exoptant amorem.

XXXIV. DE SPIRITUALI ESCA.

Post amarum potum, dulcior exquiritur esca. Ascendens desiderium descendensque humilitas, necnon diligens charitas, tres virgines ad cœlum animam sustollunt; coramque Deo reponunt, dilectumque suum perspicit. Igitur sic loqui incipit : Domine, ego doleo te ab his qui in terra carissimi tui sunt, nempe christiani, tam acriter impugnari. Domine, querimoniam gero, quod tui amici a tuis inimicis adeo sunt impediti. *Dominus* : Cum isti sint recte in se boni, quodcumque ipsis supervenerit præter peccatum, in deliciis consumunt ad veri Dei manifestationem. Unde etiam pœna clara voce proclamat : super omne Dei servitium mihi cedunt, quia homo secundum Dei voluntatem inconsolatus est, si secundum propriam voluntatem accipit consolationem. Dei quidem voluntas omnino pura est, nostra

vero ex unione carnis multos defectus sustinet. Quicumque enim valde in intimo diligunt, extra tranquilli apparent, quia omnis exterus labor interiorem spiritum impedit, et quæ intus spiritus decantat, omnem cantum excedit terrenum.

Patientia quidem omni Angelorum choro suavius cantat, quippe qui nullam patientiam exercent, cum nullam pœnam sustineant. Hoc ex Domini nostri accepimus humanitate, cum omni insuper gloria qua in terris a Deo glorificamur, et postea in cœlis exaltabimur. Ex nobili labore, sanctaque Domini nostri passione, noster christianus labor, bonæque voluntatis pœna nobilitantur, eodem utique modo quo aquæ omnes ex Jordane, in quo Dominus baptizatus est, sanctificantur.

Eia, dilectissime Domine, succurre nobis, quatenus nostrum sanctum desiderium nunquam resideat, nostraque profunda humilitas nunquam ad superbiam se extollat, et fluens sancti amoris Dei flamma hic sit purgatorium nostrum, quo peccata omnia nostra eradicatis exterminentur.

XXXV. DE SEPTEM PSALMIS.

DILECTISSIME Domine Jesu Christe, hos septem psalmos ad laudem et gloriam omnium tuarum pœnarum lego, cum in cruce mori voluisti pro meo amore.

Dilectissime, te deprecor, quando tempus veniet quo mandatum tuum in me per meam mortem explere volueris, ut ad me sicut fidelis medicus ad suum filium venire digneris; mihi que tunc concede sanctam inquisitionem, quatenus rectis sensibus, et vera christiana fide me intus præparem.

Domine ne in furore.

Te rogo, dilectissime Domine, ut tunc mihi sicut carissimus amicus in necessitate adesse velis, sicque mihi veram afferas requiem ut peccata mea sint intus omnino eradicata, et inde ab isto corpore imperturbata remaneam.

Beati quorum remissæ sunt.

Exoro te, dilectissime Domine, ut tanquam fidelis CONFESSOR ad carissimum amicum, ad me venire digneris, verumque mihi tunc lumen afferas, tui Sancti Spiritus donum, quo me intus videam atque cognoscam, et omnia ex intimo corde defleam peccata, in hac tamen spe sancta, quod a cunctis culpis absolvar, puraque inveniar. Inde præbe mihi tuum proprium corpus, quod tunc, dilectissime, cum maiori amore suscipiam, quem unquam cor humanum habere potuit. Jam vero mecum remaneas, tamquam meæ exulis animæ viaticum, ita ut, multum dilecte, ego tibi societ in æternum amorem. Amen.

Domine, ne in furore.

Rogo te, Domine dilectissime, ut tanquam fidelis FRATER ad caram sibi sororem advenire digneris, afferasque mihi sanctam armaturam, qua mea fiat parata anima ad inimici accusationes repellendas, quatenus de suo omni quem in me consumpserunt labore confundantur.

Miserere mei Deus.

Oro te, dilectissime Domine, ut velis ad me venire, tanquam fidelis PATER ad carissimum filium, tuearisque tunc finem meum. Et si tunc meum os peccati nulla proferre nequit verba, ergo loquatur intus anima mea, quatenus a te solatium accipiat pariter et tutamentum, ut læta, non vero turbata efficiatur: hoc te oro, Domine, per tuam dulcissimam misericordiam. Amen.

Domine exaudi orationem meam.

Oro te, Domine, ut tunc ad me mittere digneris tuam virginem MATREM, qua non possum defraudari, ut ipsa meum longum expleat desiderium, meamque pauperculam animam ab inimicis custodiat illæsam.

De profundis clamavi.

Oro te, juvenis dilectissime, Jesu, puræ virginis fili, ut tunc ad me venire digneris, ut omnium dilectissimus SPON-

sus, atque mecum sic agas ut solent nobiles sponsi cum sponsas suas muneribus præveniant, ad latus tui amoris me accipias, tuique longi desiderii pallio me contegas. Me in æternum felicem, si tunc soluta fuero!

Hanc horam si mente frequenter perpendimus, tunc ad profundum superbiam omnem demittimus; et cum nobis faciem suam Dominus manifestaverit, speculum sibi optatissimum possidebit anima: hic vero magis ac magis querulor, in terra rem nunquam secundum meum desiderium se habere potuisse.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe.

XXXVI. DE SPIRITUALI CLAUSTRO.

A DOMINO desideravi fore ejus voluntatis mihi patefacere ut amplius jam non scriberem. Cur? Quia nunc me magis vilem et indignam agnosco, quam antè triginta annos fui, magis etiam quam cum illud incipere debui.

Tunc ostendit se mihi Dominus manu gerens sacculum, dixitque: Nonnullæ adhuc mihi radices supersunt. Et ego: Domine, aio, has radices non cognosco. Respondit: Tu bene cognosces, primum ut illas videris. Sunt quidem infirmi recreandi, sani confortandi, mortui excitandi, boni sanctiores efficiendi. Post quæ vidi spirituale claustrum quod virtutibus erat ædificatum.

Abbatissa est charitas vera, cujus sancti sunt sensus multi per quos diligenter Congregationem in corpore et in anima custodit, totum ad Dei gloriam; ipsique multimodam sanctamque erogat doctrinam, quatenus in omnibus Dei fiat voluntas. sicque propriam in libertate servat animam.

Charitatis, seu amoris, *capellana* est divina humilitas; quæ semper amori subjecta, arrogantiam aliam sequi cogit viam.

Priorissa est sancta pax Dei, cujus beneplacito patientia præstat, ut Congregationem sapientiam doceat divinam; et ad quodcumque se vertat, hoc ad Dei gloriam fiat.

Subpriorissa est amabilitas, quæ parva colligit fragmenta, scilicet minores defectus, et cum benignitate annihilat; quæ

æquanimiter nequit sufferre ut aliquis male se habeat, sed cupit ut melior per Deum homo fiat.

Capitulum quatuor constare debet : primum ut manifestetur sanctitas quæ Dei servitio inhæret; deinde labor qui libenter sustinetur, quo magna inimico infligitur pœna, Deo vero accedit gloria, quapropter in anima multa redundat lætitia; a vana gloria ibidem caveatur, multo magis proximi honor quærat; diligenter servitium expleatur, præmiumque Deo æquale inde meretur.

Cantrix quæ est spes, sancta humilique devotione repleta, in cordis deficientia, coram Deo cantus tam suaves intonat, ut notæ Deo complacent quæ in corde intimo resonant. Quicumque cum illa cantat, non secus in cœlesti amore obtinebit cum ipsa præmium.

Scholæmagistra, quæ est sapientia, bona voluntate diligenter ignaros docet, quo multa claustro sanctitas et honor accedet.

Celleraria est in dono auxilii effusio, quod in divino erogatur gaudio, indeque sanctum in divinis donis lucratur animum. Quibuscumque ab ipsa quoddam requirentibus satisfacit tribuitque semper absque querela, adeo in ejus cor effluunt suavita Dei dona. Qui vero illi sunt in adjutorium, eadem sibi dulcia conquirunt dona.

Cameraria, quæ est mansuetudo, semper bona voluntate in ordinata benefacit mensura; quod vero non habet, per bonam voluntatem supplet, quod est Dei speciale donum. Quod si quibus datum fuerit, cum intimo affectu gratias Deo retulerint, cor tamquam ex nobili potu in puro scypho inde jucundatur.

Infirmaria, quæ est diligens misericordia, hanc semper famem patitur, ut indefessa infirmos curet, adjuvans, mundans, refocillans, atque lætificans, consolans et quasi carissimos sibi delicate et amanter tractans. Quæ a Deo hanc recipit mercedem, ut semper illud libenter peragat; et idem auxilianti ei a Deo conceditur.

Ostiararia est vigilans custodia, quæ bono animo in omni gestu quodcumque sibi demandatum est implet; cujus labor et opera non perit, quippe quæ ad Deum venire semper parata sit, statim ut hoc ipsa rogare voluerit. Cum illa quidem in tranquillo manet Deus silentio. Si vero ex cordis molestia

querulatur, quod aliquid grave interdum sibi imperatur, alleviat omne sancta obedientia, cui tunc cum gaudio remanet subjecta.

Disciplinæ magistra quæ est sancta habitudo, semper ut cereus ardeat, in cœlesti libertate nunquam extincta, sicque omnem suaviter cordis molestiam, usque ad sanctum finem sustinebimus.

Præpositus est divina obedientia, cui reliquæ subjiciuntur virtutes, quatenus in Deo stare claustrum valeat. In hoc claustrum qui concedere voluerit, cum divino gaudio usque permanebit, nunc et in vitam æternam. Bene sit illis qui in ipso perseverant!

XXXVII. DE ÆTERNIS NUPTIIS BEATISSIMÆ TRINITATIS.

QUICUMQUE ad æternas beatissimæ Trinitatis nuptias se in vero amore voluerit præparare, jam nunc incipiat; primum cœlestem Patrem sequatur illique serviat incessanter cum sancto timore, necnon cum humili in omnibus humilitate. Deinde Filium ejus item sequatur illique cum pœna et patientia, voluntariaque paupertate in sanctis laboribus famuletur. Similiter Spiritum Sanctum in spe sancta præ omni verbo sequatur, hilarique corde menteque suavi illi famuletur; sic in eo spiritus bonitatis redolebit.

Puræ vero diligentes Virgines, ultra procedere atque sequi debent nobilem juvenem Jesum Christum, puræ Virginis filium, quem sic diligant, quasi duodevicennis sit, et virginibus ideo maxime pulcher et amabilis videatur. Quem quidem delicioso et delicato prosequuntur affectu, in fulgenti suæ mundæ conscientiæ candore. Juvenis vero virtutum carpit flores, ex quibus pretiosa fit corona quæ in æternis nuptiis semper feretur.

Expletis vero nobilibus epulis in quibus ipse Jesus Christus ministrare voluit, valde sublimis ordinatur chorea. Illic quisque corpore et anima suarum virtutum desert coronam, quas utique sancta devotione exercuit multimodas. Et inef-

fabili voluptate Agnum sequuntur, e voluptate ad amorem, ex amore ad gaudium, ex gaudio ad claritatem, ex claritate ad potestatem, ex potestate ad altissimam procedentes sublimitatem, ubi stant ante cœlestis Patris oculos; et ille suum Unigenitum salutatur, simulque omni sponsæ secum adveniendi dicit bene:

Eia, dilecte Fili, quod tu es, et quod ego sum, et quod hæc sunt, nunc gaudeo. Dilectissimæ sponsæ, magis semper gaudete; in æterna mea gaudete puritate; nunc mittite omnem miseriam omnemque dolorem; vobis ipsi mei Angeli ministrabunt; vos Sancti mei honorabunt, materque mei Filii jam cum laude in suam se præparat societatem recipere. Gaudete, carissimæ sponsæ; vos omnes Filius meus amplexabitur, suaque penetrabit divinitate; vos Spiritus Sanctus in lætissimis semper, secundum vestram voluntatem, deducet deliciis. Quid amplius vobis potest fieri? Ego vos ipse intime diligere volo.

Quæ vero puræ virgines non sunt, his tantummodo adsunt nuptiis easque contemplantur, et in quantum ipsis est possibile, his etiam fruuntur.

Et ego postquam in brevi hora hæc animæ oculis et aure vidi et audivi, rursus pulvis et cinis, ut antea, fui.

XXXVIII. QUALITER SPIRITUALIS HOMO PECCATA SUA
QUOTIDIE AGNOSCAT ATQUE DEFLEAT.

Ego homo peccator, tibi confiteor defleoque, Deus: omnia mea peccata, quorum ante oculos tuos reus invenior.

Item confiteor defleoque omnia bona quæ neglexi opera. Peccata illa etiam confiteor atque defleo quæ commisi ignorans quod essent peccata, et illa pejora, quæ mente conscia cum malitia, acedia aut vanitate commisi. Miserere mei, Domine, quia mihi vere sunt dolori; mihi quæ tuam omnem securitatem redde, certiorans omnia mihi esse jam dimissa, alioquin in hac vita gaudere nunquam possem.

Jesu, dilectissime mi Amator, mihi veram requiem in

te et in præcordiali amore ad te accedere concede, neque me unquam permittas refrigerescere; ita ut in meo corde et in mea anima, in meis quinque sensibus, et in omnibus membris cordialis tui amoris suavitatem persentiam, et ita nunquam refrigerescam.

XXXIX. QUALITER DIABOLI INTER SE RIXANTUR, AGITANTUR, SE INVICEM DENTIBUS ET UNGUIBUS LACERANT, QUANDO AMANS ANIMA TRANSIT EX HOC MUNDO.

FELICEM bonum hominem, quod natus est, qui cum omnibus virtutibus secutus est Deum, illas in quantum potuit perficiens! Ejus anima in amoris pace, cum ultimus finis advenerit, requiescet; tuncque accedentes Angeli sancti, illam puram cum immenso amore accipient, ad cœli delicias cum gaudio deducentes, antequam ipsum Deum cum magna laude sistentes. Infernales inimici vero, qui et ipsi huc advenerint, sibi perire omnem laborem et operam sentient, qui cum odio et crudelitate accesserant; cum autem minime secundum suam voluntatem rem vertisse viderint, quantum tunc sese verberant et exagitant! quantum sese dentibus et unguibus dilaniant! quantum ululant et rugiunt! pœnam sævissimam quam ab inferno suo domino sunt reportaturi metuentes, quod ista sunt defraudati anima. Sicque invicem conviciis impetunt: Miserrime, tua culpa est. — Tace tu, commilito. Illam nunquam in magna inveni impatientia, et cum malas suggererem cogitationes. sibi sociam semper adhibebat pœnitentiam; cum enim quis confugit ad confessionem, omnem nostrum tollit honorem; majores numero erant nostri socii quibus fuerat commendata. Quomodo vero nunc ad aulam remeare nostram? O vœ, here, vœ, nobis quid intendisti, cum talem nobis demandasti? Grave in ea peccatum non potuimus invenire, licet multoties tam vehementer tentaverim, ad lacrymas statim confugientem, nec ego solus, sed omnes mecum consortes nec ad casum impingere valuimus.

Per lacrymas me expellebat, per suspiria mihi crines et unguiculos ustulabat, huic accedere mihi vetitum erat. Tantum in illa prævalebat obedientia ut mihi interdiceretur ejus vel minima societas; unde factum est ut magno nostro detrimento, jure optimo, a nobis sit ablata, a qua per ejus opera amore divino fragrantia separabamur, quippe quæ omnia cum bona perfecit voluntate.

Sed ipse princeps sic loquitur: Cum detrimento et jactura ad aulam rediistis, cum istam vobis demandassem, pœna nunquam a vobis recedet, quam pro hoc vobis modo infligere volo. Apud istas non jam remanebitis, sicut ego libenter, si mihi in honorem res cessisset, permissem; verum multo magis ad inferni profundissima mecum detrudamini, ubi pœnitentia vobis est agenda. Ego volo altiores emittere magistros, ut bonorum cognitionem obcæcent; nam si magnam quam ad Deum habent diligentiam infregerimus, nostrum omnem honorem recuperabimus; illos juniores sequentur, nostraque gens in immensum inde accrescet. Mihi, o mihi una ex his animabus quæ amore Dei ardent, obveniat, illa meipsum coronari gauderem, longi laboris dignam existimarem esse mercedem, omnemque pœnam et dolorem ut suavitatem et dulcedinem reputarem!

Tu vero (Lucifer) hoc vile desiderium dimitte, nunquam enim in illo profecisti nec unquam proficies. Tibi malum et væ tantum erit; omnes vero sanctæ animæ quæ in christianitate Deum in corde diligunt, illæ tantum amore infunduntur et penetrantur, ut virtutibus fulgeant, et in omnibus operibus amore flagrent. Bene novisti, tibi nullo modo bene rem tibi cessuram, quantumvis opera illa pervertas; ægre enim animæ tunc expectant ut tempus adsit, quatenus Deo laudes reddant, et quantumvis ad ipsas tuis acceleras insidiis, ad laudem divinam invenies paratas.

Quantum vero fremat et tabescat, dentibus et unguibus tunc etiam sæviat, verbis sensibilibus edicere impossibile est.

Domine Deus, gratias tibi agimus; bonum nobis concede finem; hæc est enim maxima quam beata possit anima possidere lætitia, cum videt et pernoscit inimicos suos sese invicem impugnare, pœnasque justas in inferno luere. Nam post multa sibi ab istis inflictæ mala, his tandem cum gaudio

jam erepta est, æternamque feret coronam pro pœna quam ab ipsis passa est.

XL. QUALITER AMANS ANIMA DOMINUM ALLOQUITUR.

Si meus quidem totus mundus esset, et ex puro constaret auro, et si insuper ibidem juxta votum semper remansura essem, nobilissima, pulcherrima, opulentissima imperatrix, id mihi nunquam satis esset; verum multo libentius ad Jesum Christum dilectum meum Dominum anhelarem, cuperemque in suo cœlesti regno intueri sedentem. Quantum patiantur experiuntur illi qui eum diu præstolantur.

XLI. QUALITER VISUS EST FRATER ORDINIS PRÆDICATORUM.

AnTE quadraginta annos quemdam noveram spirituales (religiosum) virum; tunc quidem spirituales isti erant simplices et amore ardentis. Ille autem in spirituali vita et devotione proficiens, pro Domino multos etiam labores publice sustinebat. Nunc vero hinc jam decessit, ideoque pro ejus christiana anima rogavi Dominum, ut si aliqua adhuc esset in culpa, Deus ipsi remittere dignaretur. Tunc autem ante omnia vidi quamdam claritatem quæ ipsi a Deo parata erat, in qua cum illum nullatenus deprehenderem, inde non parum turbata fuit mea anima. Cum posthæc iterum pro ipso orarem, illum in nube ignea inveni, qui petiit aliquid sibi erogari. Igitur rogavi pro virili Dominum sic dicens: Eia dilecte Domine, fave mihi, quatenus bonum pro malo reddere valeam. Et ipse in nube erigens se dicebat: O Domine, quam prævalens est vis tua! quam recta tua veritas! Et ego dixi: Nunc vero, quidnam habes? Respondit: Hoc habeo, qualis videor. — Unde hæc tibi pœna? — Qui speciem sanctitatis præ se ferebant, innocentes apud me calumniati sunt, quod pro vero accepi, et hos inique et dure

habui, pro quo nunc pœnam hanc patior. — Eia, si unum haberem adhuc suspirium, minime hoc propter me sustinisset, cum ipse etiam ex parte mihi ignovisset.

Tertia vero vice pro ipso oravi, et cum deliciis inde exivit. Cui occurrens Dominus dixit: Tuam viam post mortem fuisse tam longam tamque difficilem, in causa habeantur mali homines; tu quidem me sancte secutus es, mihi que fideliter servisti; virginum coronam deferens, cum corona justitiæ et corona veritatis. Tunc duxit illum supra octo primos choros, et ad nonum statuit, ubi illum jam amplius videre non potui. Nisi illum falsi homines decepissent, ad cœlestia gaudia sine ulla pœna utique pervenisset; verum cum fidem istis tribuit, hoc ipsi in crimen fuit.

XLII. DE MELLEO POTU.

DOMINE Deus, jam nunc bono fine tibi pretiosum thesaurum occlude, et deinde reclude, quatenus ad tuam laudem proficiat tam in cœlo quam in terra. Et vox quædam locuta est: Tu melleum debes servare potum, qui reperitur in densis sylvis ibi ego volo illum aperire; hoc etenim multi adhuc fruentur.

XLIII. DE SIMPLICI AMORE, QUOMODO VISUS EST.

Qui cognoscere quidem volunt, parum vero diligunt, semper in bonæ vitæ initiis remanebunt. Nobis perpetuus inesse debet timor, utrum intus Deo placeamus. Amor simplicissimus, et parva cognitio, magnas res intra operantur. Sancta simplicitas omnem sapientiam medicans operatur; inducitque doctum ut coram ignaro sese inclinet. Et si cordis simplicitas in sensus sapientia immanet, hominis animæ multimoda accedit sanctitas.

XLIV. DE QUINQUE PECCATIS ET QUINQUE VIRTUTIBUS.

In paupertate avaritia, in veritate mendacium, ad misericordiam desidia, ad præsentis indigna ludibria, in ordinatione...¹ Illa quinque imperfecta, summopere spiritualem infirmant vitam. Veritas vero sine falsitate, mutua manifesta affectio, timor in tribus timoribus (*sic*), secretus ad Deum amor in corde manifestus, ad quæcumque bona diligens animus; hæc quinque sanam servant spiritualem vitam.

XLV. DE SEPTEM REBUS IN AMANTI DESIDERIO.

SepTEM proferre ad Dei gloriam me oportet: Domine Deus, si possibile est, hoc præsta mihi, ut illorum in terra nunquam obliviscar, quorum quinque in cælis reperiuntur, alia duo in terra manent. Primum est offensa culparum quas commisi, vel cum a bonis operibus per negligentiam abstinui quæ peragere debuissim. Secundum vero, Domine, est expectatio continua tui, dum ad me venire velis, modusque quo mihi felicem exitum decrevistis. Tertium est irrequietum desiderium quod ad te habeo. Quartum, ignis amoris inextinguibilis pro te. Quintum, primus erit tuæ faciei nobilis aspectus, quo nunquam in terra juxta votum frui potui, unde clamat anima mea tam frequenter: O væ! Sextum vix nominare audeo; obmutesco ut illud agnosco, vix nominare audeo, quippe quod ego in terra nominari nusquam audiverim: Hoc est amoris ludens diluvium quod a Deo in animam secreto manat, rursusque ab ipsa prout potest redundat. Quæ inter utrumque vigeat voluptas, nemo ab altero ediscere potest; quodque vicissim inter se operantur, in cujusque partem propriam invenitur. Quodcumque ille huc effuderit, ibi illi omne restituitur: Hic est cælestis Dei amor qui in

1. Verbum aliquod in germanico codice deest.

terris parva omnino initia captans, in cœlis finem nec limites inveniet. Septimum, vix verbis perstringi, verum per fidem apprehendi potest quam magnum, quam altum, quam largum, quam deliciosum, quam nobile, quam lætum, quam opulentum ! Beatus qui cum ipso æternaliter manebit ! Aspectus jucundus omnis voluptatis plenus, sanctaque fruitio juxta votum omne, mirum in modum multiplices, et absque termino semper augustiores erunt, quia a viventi Deo profluent. Suavitas in desiderio, in fame deliciæ, in amore plenitudo, magis ac magis in animas defluent ex superabundantia Dei, suavissimam tamen retinebunt animæ suam famem, et sine molestia vivet.

XLVI. QUALITER SE ANIMA IN PAUPERTATE SPIRITUALI HORTATUR.

Hic se anima in spirituali paupertate constituta hortatur, et in æterno amore ad Deum, et in irrequieto ardore ad ipsum, in suo discessu, atque ita loquitur : Ecce decrevit longa expectatio, (hoc est appropinquat) tempus futurum in quo Deus et anima ita uniti erunt ut nunquam separentur. Hæc quoties recogito, exultat cor meum præ gaudio. Eia dilecte Domine, quantum nunc siles ! Te semper in mente habeo, tu vero tamdiu me fugisti ; verum in æternum sit tua laudatio, quod tua voluntas, non autem mea sit facta. Nunc me conservare volo in tuis verbis quæ in christianitate audivi cum diceres : Ego diligentes me diligo. Ad eum veniemus, Pater meus et ego, et mansionem apud eum faciemus. Mihi ergo bene est, dilecte Domine, ex tua dulci misericordia, quam utique denegare potes. Tunc dixit Dominus : Cum tempus advenerit, in quo tibi dare volo dona cœlestia a me reservata et collecta, tunc multum velox ero ; nam ex æternitate mea intus multa potuerunt asservari. Sed (nunc) volo animam magis dilatari, et ex illa sanguinea (?) terra elevare, quia nihil antiquius mihi fieri potest. Æternus amor ad Deum manet in anima, transitorius vero amor rerum terrenarum in carne habitat ; super autem quinque sensus tantam vim habent ut ad quodcumque elegerint, vertere se valeant.

XLVII. DE QUODAM PECCATO QUOD OMNI PECCATO PEJUS EST.

DE quodam peccato audivi, Deoque gratias ago, quod hujus me consciam non inveni, adeo mihi præ omnibus aliis peccatis malum videtur, et hoc est summa incredulitas; cui quidem ex toto corpore meo, ex tota anima mea, et ex quinque sensibus meis, et ex toto corde meo me infensam confiteor. Iterum gratias ago Jesu Christo, viventi Dei Filio, quod nunquam in cor meum venit. Hoc peccatum ab hominibus christianis non processit, verum per ipsum simplices vilis inimicus decepit. Hi nempe ad æternam divinitatem se tollere voluerunt, et juxta æternam sanctamque Jesu Christi Domini nostri humanitatem residere; sed quando se ad illam celsitudinem se invenerunt, æternam maledictionem incurrerunt, et cum sanctissimos esse se vellent, quæ de humanitate Domini nostri scripta sunt, Dei verba in ludibrio habebant.

Tu miserrimus homo, si vere æternam cognosceres divinitatem, quod utique est impossibile, etiam cognosceres æternam humanitatem, quæ in æterna residet divinitate; itemque Sanctum cognosceres Spiritum, qui humana illuminat corda, omnique redolet dulcedine in anima, et præ omni magisterio sensus docet hominis, quatenus ille humiliter, quidquid eloquatur coram Deo perficere possit.

XLVIII. QUALITER AMOR VISUS EST CUM SUIS VIRGINIBUS.

QUADAM nocte sic cum Domino sum locuta: Domine, in terra habito quæ vocatur exilium, scilicet isto mundo; quia ibi quidquid occurrit mihi neque solatium neque gaudium sine pœna potest afferre. Ibidem domum habeo, vere pœnosam, in qua gemit captiva anima mea, corpus meum: domum vetustam, angustam, tenebrosam. Quod spiritualiter intelligi debet. In hac domo habeo lectulum, nempe inquietudinem; quia quodcumque ad Deum non

pertinet, me valde gravat et lædit. Ante lectulum est sedile, scilicet dolor, quem ex alienis peccatis quæ mea non sunt, concipio. Ante sedile ponitur mensa, quæ est displicentia, ex eo quod tam paucos reperio spirituales. Super mensa vero extenditur mensale mundum quidem, quæ est paupertas; et multa in se habet sancta bona; quæ si recte in usum veniret, jam ex corde acceptabilis esset; sed amor divitiarum paupertatem furatur. Super vero mensa appositus mihi est cibus, id est peccatorum amaritudo, cui additur labor libenter toleratus. Potus autem vix est aliqua laus, quia, me miseram! nimis exigua sunt mea bona opera.

Cum hæc intra me in tenebris perspicerem, subito se mihi manifestavit verus Dei amor, ut imperialis virgo apparens: nobili corporis forma, candido rubeoque juventutis florenti colore. Multas secum ducebat virtutes, quæ item quasi virgines videbantur, quæ mihi ad nutum famulabantur; omnesque libenter ad meum famulatum propensæ erant. Corona ejus puro pretiosior auro, vestisque quasi ex viridi (sandale) serico.

Cum illam recte intuerer, tenebrosa domus mea inde illuminata est, ita ut perspicue jam agnoscerem quidquid in ea esset, vel factum esset. Illam autem statim ut conspexi, bene agnovi, quippe quam sæpius, imprimis cum esset in meocommitatu, vidissem: de quo nunc, cum in hoc libro jam ista sint scripta, existimo esse silendum. Et dixi: Dilectissima virgo, tu millies altius quam ego exaltata es, nihilominusque mihi cum multa reverentia famularis, quasi imperatrice major essem. Respondit illa: Cum te in pura voluntate intellexi esse, ut quodcumque transitorium abjiceres, tua esse tantummodo domina nolui, sed etiam in perpetuum tua puella esse debeo, adeo me delectat cor purum quod per Dei amorem ab omnibus terrenis se resolvit. (Per quod significatur rebus terrenis, quantælibet sint, hominem ex corde agglutinari non debere.)

Virgo dilectissima, ex quo tanto tempore mihi famulata es, æquum est ut a miserrima licet dominâ nobilium virginum mercedem dignam accipias. Quodcumque in terra habui vel mihi provenit in mercedem tibi concessi. Et illa dixit: Et hoc omnè sedulo collegi, tibi que cum magno ho-

nore reconsignare volo. *Anima* : Nescio, domina, quid adhuc tibi dare queam; vis-ne animam meam? illam tibi libentissime tradam. — *Amor* : Ego illam jam diu a te concupivi, et in novissimis mihi reservasti. Sed etiam meis loquere puellis, ut tibi diligenter serviant; sicque tecum in vera Dei dilectione manebo, quæ ego ipsa sum.

Et anima sic primæ virgini, quæ erat pœnitentia, locuta est : Domna vera *pœnitentia*, huc ad me venias, afferasque mihi sanctas lacrymas, quæ me absque peccato efficiant. Domna *humilitas*, hic resede juxta me, et repelle a me superbiam et vanitatem. Si enim te juxta me viderint, procul a me fugient. Carissima Domna *mansuetudo*, sede hic sub mea veste, sicque amoris dulcedo semper in promptu erit.

Eia nobilis *obedientia*, me tibi subjectam in omnibus operibus meis trado; tu vero nunquam a me recedas, quatenus in omnibus operibus meis divinam veritatem absque ullo mendacio, quæ Dei amicos perficit, conservem.

Dilecta Domna *miseriçordia*, mecum esto, sicque infirmis diligenter ministrabo, et quidquid expendendum fuerit, modo cum benevolentia et amore illis serviam, libenter sustinebo.

Eia carissima Domna *castitas*, tibi virginalem meam vestem commendo, ut semper munda permaneat, quia meus dilectissimus sponsus Jesus Christus omni tempore mihi adest.

Domna *patientia*, in silendo et supportando vim magnam habebō, si mearum tentationum vim abstuleris, ita ut mihi nullatenus noceant. Volo te mecum ut simul laboremus remanere.

Domna *pietas*, huc advenias, os animæ meæ osculare, et in profundo cordis mei recondere, sic sanior ego permanebo.

Domna *spes*, rogo te ut cordis mei vulnera alliges, quæ mihi intulit amor, sicque tamquam Dei benedictionem quidquid pœnæ mihi advenerit, semper conservem.

Eia nobilis, sancta christiana *fides*, semper oculos meæ animæ illumina, ut optime ad christianas res me vertere sciam : tibi opera et sensus commendo.

Eia dilecta Domna *custodia*, ne sedeas, sed surgas et stans

perseveres juxta me omni tempore, et sic ab omni permanebo libera malo.

Domna *moderatio*, semper mecum remaneas, quatenus semper ego ad Dei servitium sim parata.

Domna *temperantia*, sis thalami mei cameraria dilecta; te valde diligam, durum lectulum mollem efficies, vilibus cibus condimentum adjicies, in paupertate potentiam ministrabis; quod ex Dei bonitate procedit.

Pax et tranquillitas mihi non deerunt, in omnibus viis meis mecum ambulabunt; qui enim multum loquuntur, multumque vagantur, vix honorem tuentur; qui de fama fabulantur, nihil sibi utilis usquam metent.

Sapientia omni tempore perseverat cum amore, quæ est omnium virginum magistra. Custodit quodcumque amor dederit, et si quid didicerint vel legerint homines, utile reddit. Castus vero *pudor* hoc sibi speciale habet, ut libenter coram omnibus sine laude recedat.

Nunc ergo his virginibus sum bene possessa; duæ sunt etiam quarum oblivisci nolo, *timor* et *perseverantia*; ambæ mecum remansuræ sunt, sicque omnes meæ puellæ suum optime perficient officium.

Gratias tibi ago, carissima virgo, Dei amor, Domna imperatrix, quod omne mihi auxilium dedisti, exuli in via ad cælum peregrinanti.

XLIX. DE FRATRE CONVERSO.

IN ordine Prædicatorum Frater fulmine ictus periit, et pro ejus anima cum magno fervore et fidelitate oraverunt, ut si quid adhuc in ipso immutatum remansisset, ipsi condonatum foret. Tunc visa est ejusdem animæ personæ pro ipsa oranti, quæ jam pulcherrima in cæli deliciis et absque omni pœna versabatur. Et hoc inde erat ut anima dixit: Eram in opere meo humilis, in sensibus meis timens, et ad quodcumque bona voluntate pronus, unde nullam patior pœnam. *Anima*: Cur igitur statim cælum non intrasti? Respondit: Ante omnia hic debeo divinam accipere cogni-

tionem et cœlestem amorem, quo carui in terris. — Unde vero istas parvas habes in facie maculas? Dixit: Faciem meam his qui voluntatem meam non explebant, austeram præferebam, quod in me non mutatum mansit. — Et quomodo doleri possent hæ maculæ? Dixit: Unum si haberem suspirium. Quod quidem ipsi ab homine fieri non potuerat, quia tempus defuerat; sed tunc cum datum fuisset, gavisus est dixitque: Nunc deletum est. — Cur hanc defers coronam cum nondum ad cœlum pervenisti? Respondit: Mortem specialem subii, inde mihi Deus hanc contulit coronam.

L. DE TIMORE IN DONIS DEI.

EIA dilecte Domine Jesu Christe, qui æternus es Deus cum æterno Patre, memento mei. Gratias ago tibi pro specialibus donis quibus me incessanter penetrasti, et ossa mea, venasque meas et omnem carnem meam præcidisti. Cum tui in pia gratitudine recordari possum, tunc, et non aliter, segura sum. Vilem famulam in vilitate retinere potes, quia intentio tua bona est, etiam plus quam bona; quia multa vocantur bona quæ profecto non sunt qualia tu erga me operaris. Verum cum tu me superna tangis suavitate, quæ animam meam corpusque meum totum penetrat, tunc metuo ne tuam divinam voluptatem nimis in me trahere valeam, cum hujus indigne in terris adhuc sum. Ideo pro aliis interdum magis quam pro me te rogo, quatenus mihi subtrahetur voluptas per Dei amorem et per christianam fidelitatem. Postea timeo superbix ascensum, qui præcipuum Angelum e cœlo præcipitavit. Timeo etiam serpentem vanæ gloriæ, qui Evam decepit. Timeo Judæ perfidiam, quæ ipsum a Deo projecit. Si Deo fidelis maneo, tunc cum omni virtute, cum omni bono in custodia, proxima Deo, ejusque virgineæ Matri Dominæ nostræ perseverabo.

LI. ORATIO CONTRA NEGLIGENTIAM.

EGO minima, vilissima, indignissima inter omnes homines, desidero, exoro te, cœlestis Pater, Domine Jesu Christe, Domine Spiritus Sancte, Domine, beata Trinitas, ut ab omni negligentia me præserve, cum tuum sacrum servitium non tantum propter utilitatem vel necessitatem, multo vero magis propter malitiam neglexi, a quo non recessissem, si vere voluissem. Accipe nunc, Domine, hanc paucam emendationem quam tibi offero et tuæ carissimæ Matri et illis Sanctis, in honorem quorum hodie festum celebratur in Ecclesia, etiamque in honorem omnium beatorum qui tecum, Domine, in beatitudine pervenerunt. Nunc adjuva me, Domine, ut ita dirigar in vita mea, quatenus sicut in terra tuorum sanctorum per sanctam vitam consors fuerim, ita et in cœlesti regno ipsorum societate fruar in conspectu tuo, Domine, necnon mecum omnes qui meas preces quæsierunt.

LII. QUALITER AMANS ANIMA SE SUB MANU DEI INCLINAT.

SIC meos quinque sensus alloquor: Humiliemini sub manu omnipotentis Dei, quia hostes infernales se humiliare et incurvare debent, quantumvis superbi sint, in suis igneis vinculis sub dura constrictione omnipotentis Dei. Qui vero in purgatoriis ignibus sunt, debent et ipsi humiliari, in sua culpa poenitentiam agentes, novissimam usque ad horam in qua puri invenientur. Peccatores qui sunt adhuc in terra humiliare se debent sub culparum suarum onere, seipsos judicantes cum dolore in poenitentia, aut in æterno inferno. Et ipsi boni debent se humiliare in terra quotidiana. Electi vero et puri qui Dominum Deum cum omni fidelitate diligunt, in multis sunt constricti, et multimodis piis sollicitudinibus subjecti. Se humiliant et incurvant sub omni poena

et sub omni creatura, amore supereminenti, superbiaque ipsis ut aliquid rarum et nimis magni pretii æstimatur. Hic vere perpendam quomodo et ego ex eodem calice bibam quem hausit pater meus, ut ipsius regnum possideam.

Cælorum regnum cum omnibus sanctis Angelis in deliciis affluenti sanctitate se humiliat, quia omne quod sunt et vivunt ex gratuita Dei bonitate acceperunt. Sancti inclinant et incurvant se coram Deo in effluenti amore et deliciis pleno desiderio, cum diligenti gratitudine. Deo gratias agunt, quod in sua necessitate in terris cum amore ipsis dona sua erogavit, quatenus sua facilius sustinerent incommoda. Non aliter mihi eveniet, quia ego etiam per ejus amorem non parvum suffero dolorem.

LIII. DE CAPTIVITATE RELIGIOSARUM PERSONARUM.

IN corde doleo hujus Congregationis, in qua sum, ærumnas; unde quadam nocte in solitudine cordis mei sic Dominum alloquebar: Domine, quomodo tibi in hac captivitate complacet¹? Respondit Dominus: In ipsa et ego captivus sum. In quo verbo intellexi sensum etiam sequentium:

Cum ipsis jejunavi in deserto.

Cum ipsis tentatus sum ab inimico.

Cum ipsis per omnem vitam proficuum perfeci laborem.

Cum ipsis odium sustinui et prodicionem.

Cum ipsis venditus sum in fide, cum promiserunt Dei servitium in sua oblatione.

Cum ipsis quæsitus sum in conversatione, et impetitus sæva aggressionem.

Captus cum avaritia et invidia; alligatus in obedientia.

Cum ipsis fui derisus magna injuria, et verberatus in plena innocentia. Si de periculo audiant, nihil inde timeant. Cum ipsis ad prætorium ductus sui tanquam reus latro; hujus meminerunt in capitulo et in confessione. Cum ipsis fui flagellatus; quod secum recogitent, dum seipsas flagellant. Cum ipsis crucem portavi, quod recordentur si quid gravius sustimendum habeant. Cum ipsis cruci fui affixus, ideo

1. Cf. *Legatus*. III. 16.

libenter patiantur nec in ærumnis querantur. Cum ipsis spiritum meum in mea morte Patri meo commendavi ; sic se mihi in omni necessitate sua commendent. Cum ipsis bono fine decessi ; sic ipsæ a cunctis vinculis suis solvantur. Cum ipsis in monumento saxeo fui sepultus ; sic esse et remanere debent ab omni re terrena puræ et liberæ. Surrexi a mortuis ; sic exsurgant a delictis suis, atque ita cœlestem in sua anima claritatem accipere poterunt. Mea divina potestate ad cœlos ascendi, quo me sequantur in eadem virtute.

Et ego spero vos incessanter hoc præstituras atque cognituras esse. Cui vero mens illa nondum inesset, hanc verus Deus in ipsa perficere dignetur.

LIV. DE QUATUOR QUÆ AD FIDEM PERTINENT.

IN Deum christiana mente credere, Deum pie diligere, Jesum Christum vere confiteri, ejus doctrinam usque ad suum finem fideliter sequi, in his quatuor ego credo hominem vitam æternam esse inventurum. Nos igitur ut christiani credimus, non ut Judæi, aut christiani increduli. Hi nempe in Deum credere volunt, non vero in ejus sanctissimum quod est operatus opus, scilicet quo nobis suum dedit Unigenitum, quem asperrantur. Domine Deus, hoc apud te accusamus. Nos vero in hanc Dei voluntatem credimus, qua nobis in hunc mundum suum misit Unigenitum. Nos credimus in opera et in mortem Domini nostri Jesu Christi, per quæ nos salvos fecit. Nos credimus in Spiritum Sanctum, qui nostram sanctificationem perfecit in Patre et in Filio, et adhuc in omnibus nostris perficit operibus.

Quomodo vero Deum pie diligemus ? Nempe si quidquid nobis diligendum mandaverit beata Trinitas vere diligamus. Deus peccatum non creavit, ideoque illud in nobis odio habet, verum in nobis bonum diligit, quod ipse est. Quomodo etiam Jesum Christum confitebimur ? In ejus operibus illum confiteri illumque super nos diligere debemus. Quomodo ejus sequi doctrinam ? Qualem nos ipsam docuit, et adhuc nunc docent ejus sequaces. Sic quamdiu hic manebimus, nostram beatitudinem atgebimus.

LV. SIC AMICUS AD AMICUM SCRIBIT.

CUM Deum super tuam humanam potentiam diligis, cum Deum omni tuæ animæ vi amas, cum Deum omni tuæ animæ sapientia cognoscis et confiteris, cum Dei dona in multa et pia gratitudine acceperis, ideo tibi hanc scribo epistolam.

Magnus divini amoris effluxus, qui nunquam sistitur, sed indesinenter sine ullo labore, suavi vero semper cursu erumpens, quatenus nostrum impleat vasculum et exundet, si nostra propria voluntate minime impeditur, semper nostrum vasculum Dei donis superreplet.

Domine, plenus es, nosque plenos etiam tuis efficis donis. Tu magnus es, nos autem parvi, quomodo tibi similes erimus? Domine, nobis dedisti, nosque vicissim usque dare debemus. Cum vero vas parvum sumus, illud sane replesti; potest autem tam sæpe vas minus in majus fundi, ut majus ex minore repleatur. Majus vas est Dei complacentia quam ex nostris operibus accipit; sed heu! tam parvi sumus, ut uno Dei aut Scripturæ sacræ verbulo ita nos compleamur, ut jam statim magis nequeamus. Nunc autem vicissim dona in magnum vas infundamus, quod Deus est. Quomodo vero hoc fiet? Illud pio affectu effundamus in peccatores ut mudentur, tunc implebitur vas. Item effundamus in imperfectiones spiritualium virorum, ut illas superent perfectique fiant et maneant, et implebitur. Effundamus in pauperum animarum necessitates, quæ in purgatorio cruciantur, ut per suam misericordiam ab his liberet eas Deus. Item effundamus cum pia compassione in necessitatem illorum, qui licet sint christiani tamen in peccatis detinentur. Dominus Deus noster plus quam cæteri nos amavit, plus quam omnes pro nobis laboravit, etiamque maxime pro nobis passus est. Vicem ipsi rependere debemus, si illi similes esse volumus.

Sic cuidam locutus est Dominus noster: Da mihi omne quod tuum est, et ego tibi dabo omne quod meum est. Amoris repensio quam Deo præstamus valde suavis est; laboris vero repensio valde gravis est, quia his quæ intus amor

sapit et fruitur, plerumque in exterioribus carere debemus. Quam vero sit illud grave, si quis me interrogat, humano sensui minime valeo edicere. Dominus noster multa pro nobis usque ad mortem passus est; nunc vero dolor, vel minimus, adeo gravis nobis videtur et magnus, ut sane de hoc erubescendum est, atque dolendum coram Deo tam parvam nobis esse virtutem. Ex amore vero dolor plus dulcescit, quam exprimi potest, et Deo similes si efficeremur, in multis pugnis victoriam reportarem. Dei complacentia amantiſque animæ simul conveniunt sicut sol cum aere, qui una quadam suavi penetratione commiscuntur, ita ut aeris frigiditatem sol devincat et obscuritatem, unde omne in uno sole fulgens videtur; quod quidem ex divina procedit suavitate. Deus vero nobis omnibus hunc concedat ac conservet amorem! Amen.

LVII. QUALITER DEUS AMICOS SUOS TANGIT DOLORE.

QUANDO quis turbatur, ut jam in se non firmiter constet, et levem culpam in se habet, ita tunc loquitur Dominus noster: Illum tetigi. *Glosa*: Eo modo quo me Pater in terris tetigit, ego illos quos in terra ad me traho, non sine magno ipsorum dolore traho, et quo mihi propiores accedunt, eo graviorem tractum meum cognoscent. Quando vero homo ita super se victor extiterit, ut pœnam et consolationem pro uno eodemque perpendat, ad tantam illum extollam suavitatem, ut inde vitam sapiat æternam.

LVII. NONNULLA DE PARADISO.

OSTENSUM est mihi et vidi qualis fuerat modo creatus paradisiſus. Ejus latitudinis ac longitudinis nullum finem inveni. Primo ad locum deveni inter hunc mundum et ipsum paradisiſum medium, ubi vidi arbores, folia, pulchra gramina, nullam vero malam herbam. Quædam arbores fructus ferebant, pleræque vero tantum folia suaveolentia. Ibi discurrebant

rapida aquarum flumina, ventusque a meridie ad septentrionem, et in aquis quædam terrena suavitas cum cœlesti voluptate miscebatur. Aer suavior quam exprimi potest. Bestiæ vero avesque prorsus deerant, quia soli homini illum præparavit Deus, quo commode frui possit.

Duos ibi vidi, qui erant Enoch et Elias, prior quidem sedens, alter vero humi in magno fervore animi recumbens. Et Enoch sum allocuta, ab ipso rogans num ibi juxta humanam viverent naturam. Respondit: Nos ex malis aliquid comedimus et ex aqua potamus, ut corpus vitalitatem suam conservet, sed hoc præcipue fit ex divina virtute. Rursum interrogavi: Quomodo huc advenisti? — Huc adveneram nesciens quomodo advenissem, nec quid de me esset antequam advenirem magis gnarus. De ejus oratione illum rogavi: — In fide et in spe stat omnis nostra oratio. Et ab eodem quæsivi quo esset animo, an quid molesti pateretur. Respondit: Omnia mihi bene sunt, nec aliquid adest pœnæ. — Numquid certamen illud formidas quod in mundo adhuc futurum est? — Deus me sua virtute muniet, ut illi resistere valeam. — Oras-ne pro christianitate? — Oro quatenus eam Deus a peccatis liberet, et in suum regnum perducatur. Tunc Elias surrexit, cujus facies pulchra et ignea, cœlestis, et cæsaries quasi alba lana. Vestiti quidem erant tamquam pauperes qui cum baculo pro suo pane circumvagantur. Tunc interrogavi Eliam quomodo pro christianitate oraret. Ego miserans, humilis, fidelis et obediens oro. — Oras-ne pro animabus. — Utique, desiderans ut ipsarum pœnæ allevientur, et ex orationibus meis pœnæ sane immi nuuntur. — Liberantur-ne? — Equidem multæ. — Cur Deus hic vos transtulit? — Ut Christianitati et Deo ipsi in auxilium novissimo die adesse possimus.

Utrumque vidi paradisum; de terrestri jam sum locuta; cœlestis vero superior est, et terrestrem ab omni præservat tempestate. In parte superiori sunt animæ quæ Purgatorium non meruerunt, quamvis nondum ad Dei regnum pervenerint. In deliciis quasi suspenduntur ut aer in solis claritate; gloriam tamen et honorem, præmium et coronam nondum habent antequam ad regnum Dei advenerint. Cum vero omne terrenum dissolutum et destructum fuerit, non jam ipse

stabit terrestris paradus; et cum iudicium suum Deus fecerit, ipse etiam abolebitur cœlestis paradus, nam in domo communi omnes habitabunt qui ad Deum venire poterunt, nec infirmorum aliqua supererit domus; qui enim ad Dei regnum pervenit, ab omni liber est infirmitate. Laudetur Jesus Christus, qui nobis suum regnum concessit.

LVIII. DE SANCTO GABRIELE.

SANCTE Gabriel Angele, memento mei ! Mei desiderii nuntium commendo tibi : meo dilectissimo Domino Jesu Christo nuntia quantum præ amore ad illum sim ægrotans, et si quando inde sanari debeam, ipsum meum esse medicum necesse est. Illi fideliter explica vulnera quæ mihi ipse infixit, quæ diutius non inuncta nec alligata ferre nequeo. Vulneravit me usque ad mortem, et nunc cum me non unctam relinquit, sanari nunquam potero. Et si montes universi vulneribus aptum unguentum, et aquæ omnes salutaris potus, et quæque arbores cum floribus salutaris alligatura vulneris essent, nondum inde usquam sanarer. Sancte Gabriel Angele, memento mei ! hunc amoris nuntium commendo tibi.

Quicumque Deum diligere voluerit, hæc amatoria epistola ejus exciet sensum, si Deum sequi desideraverit.

LIX. QUALITER ANTE DEUM NUNTIUS ADVENIT.

VERITATEM in spiritu meo optime accepi, meum nuntium ad Deum pervenisse. Responsum vero quod mihi referendum est, tam magnum, tam potens, tam profundum, multimodum, deliciosum et luminosum est, ut accipere illud nequeam, quamdiu terrestris homo ero; verum breve tempus ab hac misera vita discedam, sicque ibi nunquam amplius manebo. Verum tamen de hoc cito silere cogor; nec mihi plus inde licet concipere quam quis posset manifesto exprimere; magis enim sanctum Gabrielem in referta deliciis gloria, in cœlo-

rum altitudine coram Deo vidi stare quam ego pauperrima possim concipere. Novis et amore rutilantibus vestimentis indutus erat, quæ ipsi in mercedem fuerant data, pro fidelitate qua nuntium tam honorificè impievisset; vultus item amoris ignibus irradians mihi visus est; divinate erat præcinctus et penetratus; ejus verba nec intelligere nec audire valebam, quia sum adhuc stultis qui in terra degunt similis.

LX. QUALITER DEUS INFANS VISUS EST.

IN illa nocte qua Dei Filius natus est, visus est infans in pauperibus pannis involutus et fasciis alligatus. In duro stramine ante duo animalia reclinabatur. Tunc ad matrem dixi: Eia dilecta Domina, quamdiu sic jacebit puer? Quando illum in tuo accipies gremio? Respondit igitur Domina, oculis in puerum semper retentis, manibusque ad ipsum extensis, et dixit: Septem horas in nocte et in die super hoc stramine debet jacere, juxta sui cœlestis Patris voluntatem. Patri cœlesti sic complacere utique cognosco. Puerum rogavi pro his qui se mihi commendaverant. Et vox e puero ad me venit, nullatenus vero mota sunt ejus labia: Si in me complacentiam suam servare volunt, ego illos in meo retinebo obsequio, nihilque aliud ipsis dabo quam corpus meum et vitam æternam. In præsepio jacebat puer in stramine duro, sic disponente ejus cœlestis Patris imperio.

LXI. QUALITER PRÆPARARI DEBEMUS AD DEUM.

CUM avis diu in terra remanet, inde ejus infirmantur alæ, pennæque graviores fiunt. Cum vero in altum se tollit et agitat alas, adque tantam penetrat altitudinem, quantum aerem captare potest, tunc volatum suum dirigit. Quo enim diutius volat, in cœli spatiis eo magis deliciatur, vixque solum interdum tangit ut vires resumat, adeo amoris alæ quidquid terrenæ voluptatis est illi tulerunt. Simili

modo nos præparare debemus, si et ipsi in altum pervenire volumus. Alas desiderii nostri semper ad Deum moveamus. Virtutes operaque nostra per amorem extollamus, et si non ab hoc desistamus, ad interiora Dei perveniemus.

(*Vacat.*)

EIA desiderans amor, vox tua multum dulciter sonat in auribus tui dilecti Domini: tantum paulisper cessasti; nunc vero gaude, nec taceas: cum jucunditate ad te vult se vertere.

Eia amor, qui te deprimis et humilias, multimodam sustines dulcem pœnam, magna est afflictio tua. Quomodo Jesum attinges? Ante te currit nimis longo intervallo. Attamen pro peccato illum elegisti, temetipsum in illo perdidisti, indeque pœnam multam sustinuisti; ita volo me in illo rursus invenire.

Eia amor, qui plenus et perfectus es, vehementer cor meum et sensus meos protendis, quatenus hinc mox discedam; nequeo tamen pro voto te acquirere, verum in amore et dolore volo perseverare.

Eia fortis amor, in magna manes custodia, quodcumque (evenit) pro bono accipis, omnem supportas necessitatem magna spes, magna fides tua; omnes tuas superabis moles; tias.

Eia sapiens amor, tua ordinatio pia est, in qua Deum laudas confiterisque, ejusque voluntatem in omnibus complas. Cum fidelitate in hoc perge, et in Deo poteris requiescere. Ibi ego gaudere volo.

LXII. QUALITER VIRGINES SUÆ DOMINÆ REGINÆ FAMULANTUR.

IN spiritu cuidam sequens revelatum est: Viam vidi ab oriente unde sol exurgit ad occidentem in quo decumbit tendentem, quam sequebantur quicumque bonæ voluntatis sunt ad Deum. Vallem quidem tenebant, et non æquo tamen festinabant cursu. Tamquam peregrini itinerabantur qui

omne quod sibi carum est reliquerunt, et optimum, Deum scilicet, requirunt. Quidam ad gaudia quæ reliquerant respiciebant, nec iter plane conficiebant. Quidam vero in voluptatis herba decumbent, flores vanitatis colligentes, et in via diu procrastinabantur; qui postea licet gravibus peccatis immunes reperti fuissent, severas in purgatoriis ignibus pœnas luebant.

Hic subintulit ita Dominus noster: Quidam cum bona voluntate ad sancta feruntur quidem opera; verum cum duros retinent in se mores, ita se per modum agendi præcipitem invisos efficiunt, ut difficillime tolerari possint; de quibus iudicium meum reservatur. Si vero cum humilibus verbis misericordiam meam invocarent, conservarent integra sua bona opera, et cordis eorum amaritudo ad nihilum redigeretur, et ad se redire possent. Qui enim misericordiam meam quærit, in tenebras incurrere nequit.

Unus vero viam solus tenebat, et hoc ipsi inde erat quod terrestris voluptas ejus animæ ullum solatium afferre nequiverat. Quem alii duo præcedebant: unus a sinistris, alter a dextris viam sequentes. Et interrogavit persona quinam hi essent et quibus intenderent. Respondit vero qui a sinistris: Ego sum Dei justitia, datumque est mihi iudicium, quod nunc meum est, ex quo in paradiso peccavit Adam. Iudicium meum et longum et magnum fuit; nunc vero advenit hæc virgo quæ juxta me procedit, et mihi socia facta est, quæ vocatur misericordia. Quicumque illam requirunt et perseveranter invocant, omnem suam devincunt cordis molestiam; quæ cum sit admodum perfecta, a me tulit meum iudicium. Quando homini aliquid molesti acciderit, et cum pœnitentia ad me confugit, tunc illa manum leniter ad quæque sunt distorta ducit, dum ego quasi muta nihilque contra agere valens remaneo. Quod quidem omne peregit verus Dei Filius, qui mihi per suam misericordiam meam summam abstulit justitiam. Hæc turbatos consolatur, sanat vulnera, omnes qui ad se veniunt lætificat, mihi magnam abstulit potentiam. Attamen illa me diligit, et ipsam ego diligo; simul amodo peregere semper una debemus, ad novissimum usque diem in quo iudicium meum erit.

Dei iudicium et Dei justitia non unum aut idem sunt.

Judicium fit culpæ quæ absque pœnitentia coram ipso incidit. Justitia vero est vita sancta quam Deus omnibus suis erogavit amicis, vultque in perpetuum coli, quia ipse justus in omnibus operibus suis est; et ubi noverit nos illam colere, pro certo puri cum ipso inveniēmur.

Hanc vero Dei misericordiam et Filii ejus sanctam justitiam, quam ipse in terris per vitam suam tenuit, necnon utriusque Sancti Spiritus dona sequitur gloriosa turma, quæ tota virginum esse videtur. Quas ut vidi, bene agnovi, voluique de hoc, quod ab ipso mihi responsum fuerat, ipsas interrogare. Ideo quæsi ab his quænam essent, et quid ipsarum esset officium. Responderunt: Nos virgines sumus, nobiles et optime disciplinatæ; Deoque famulamur ad ejus honorem, ipsius dilectissimam reginam quam præ omnibus elegit assistentes: Hæc est anima hominis ejusque corpus. Domnæ nostræ reginæ ita famulamur ut omni diligentia et omnibus sensibus suis in cunctis Domini sui voluntatem perficiat, secundum christianam ordinationem; sicque nunquam culpari poterit.

Domna *sapientia*, in quo ipsi famulari cum sorore tua *modestia* potes? — Docemus nostram domnam reginam ad discernendum malum a bono, in divina sapientia, piaque modestia, ad existimandum quidquid nunc est, quale vere sit, et quidquid futurum sit præcavendum; quod quidem in omnibus piis rebus acquirat.

Domna *veritas*, ad quid in aula famulari cum sorore tua *sanctitate*? — Domino meo, reginæque meæ famulor in omni fidelitate, quatenus Domino suo in omni necessitate fidelis perseveret: Unde segura et libera erit. Dein intus perpetuam colat sanctitatem in omni re suo Domino subdita, sicque his qui foris sunt laudabilis erit.

Domna *humilitas*, in quonam famulari cum sorore tua *mansuetudine* potes? — Ego doceo domnam meam reginam Domini mei voluntatem, omniaque ejus dona ex corde diligere; sic in sancta poterit quiescere mansuetudine, omnemque cordis molestiam cum gaudio a se expellere.

Domna *bonitas*, quid præstare potes cum sorore tua *obedientia*? — Ego doceo domnam meam reginam in sua oratione cum ardenti Dei amore bonam omnibus esse, malis et bonis,

vivis et defunctis. Magnus et pretiosus est thesaurus qui ipsi inde in sinum veniet. Quod si sui Domini voluntatem voluerit adimplere, sanctam obedientiam in omnibus operibus suis adimpleat; sic remanebit Dei regina.

Domna *fortitudo*, quid potes præstare servitii cum sorore tua *constantia*? — Ego doceo domnam meam, in omni discrimine fortem stare, sic in regno suo poterit residere: si vero semper constans remanserit, coram Domino suo libera erit.

Harum virginum immensus est numerus, quia quodcumque bonus vir intra vel extra se in Deo operatur, ad virtutes referri debet. Cum his virginibus in via procedebat quidam magnus dominus, sancto potentique similis episcopo, qui erat *Fides* nostra christiana, intus ardens et omnes divino amore succendens. Et ipse cum cæteris virginibus isti reginæ famulatur. Supra videbatur alia virgo, aureæ aquilæ similis, cælesti splendore circumdata, illuminans et docens, moderansque illas omnes virgines in famulatu quem suæ domnæ reginæ præstabant. Hæc quæ *Charitas* est in christiana habitat fide, et in palatio requiescit reginæ; et hoc est ejus officium, dilecto dilectam unire, Deo animam animæque Deum devincere, ideoque posita est in primo mandato.

LXIII. DEI VOLUNTAS IN OMNIBUS PRINCIPATUM OBTINET.

STET desiderium in affectu, stet vitæ luctus in corpore, stet pœna in sensu, stet spes ad solum Jesum in corde. Hi omnes qui Deo se tradiderunt, quid hic intendam facile percipient. Duos dies duasque noctes tam male habui, ut jam sperarem mihi adesse finem. Tum Deo gratias prout poteram, pro suis donis agens, ab illo exostulabam ut me suscipere dignaretur, modo ipsius dilectissimæ complacuërit voluntati. Verumtamen, Domine, si inde laus tua cresceret, pro tuo amore libenter in hoc misero corpore volo remanere. Domine, sic multos dies, sic multos peregi annos, quod nunquam tibi tam grave obtuli sacrificium. Fiat, Domine, voluntas tua et non mea; quia ego ipsa non mea, sed in omnibus tua sum.

Et in longinqua altitudine Sanctos videbam, quasi ad finem meum se præparare, quorum formas discernere tamen nequibam; adeo mihi resplendebat fulgens splendor, ut mihi inter ipsos jam conversari videbar. Hæc altitudo in occidente quo sol decumbit exurgebat; a septentrione vero apparebant mali spiritus, meo iudicio attendere cupientes, simul colligati ac revincti quasi canes qui flagellantur; cervicem ad me protendebant, sed illos non metuebam, quin imo gaudebam. Tunc agnovi illos ad Dei gloriam huc advenisse, ut postquam ex qua necessitate suos amicos eripuerit Deus conspexerint, cum suis oneribus ad infernum remeent.

Tunc autem meo corpori talis intervenit conversio, ut inde in hac amara exulanti vita remanere adhuc debui. Sic igitur eram segura et libera, absque omni timore ac pœna. O vœ, vœ, vœ! si tamen in morte quæ bonum Dei est, nondum quiescere possum, libenter nunc, durum licet, acceptarem, dumque modo mihi humanæ vires, Deique amor sufficerentur, Deo servire quasi ab initio incipere vellem, quatenus ad bonum finem pervenire valerem, sicut semper mihi fuit et nunc est mentis voluntas.

LXIV. QUALITER HOMINI DEUS MINISTRAT.

QUÆDAM mendicans in sua oratione sic Deum alloquebatur: Domine, gratias ago tibi quod ex quo mihi omnes terrenas divitias per amorem tuum abstulisti, nunc me vestis nutrisque per alienorum bonitatem; quidquid enim mihi adhuc proprium gaudio cor meum afficeret, et ipsum mihi alienum fieri debet. Domine, item tibi gratias ago quod ex quo mihi vim oculorum abstulisti, per alienos oculos mihi ministrasti. Domine, tibi gratias etiam ago, quod ex quo mihi manuum vim abstulisti... per alienas manus mihi ministrasti. Domine, gratias ago tibi quod ex quo mihi cordis mei vim abstulisti, per cor alienum mihi ministrasti. Domine, pro istis te rogo, ut illis id in hac terra per tuum divinum amorem compensare digneris, tibi que sic supplicare

servireque cum omni virtute usque ad sanctum finem valeant.

Omnes quidem qui in corde puro per Dei amorem omnia reliquerunt sunt archimedicantes, qui in die novissimo iudicium cum Jesu Salvatore nostro possidebunt. Domine, quidquid ad te cum dolore defero, in me et in omnibus peccatoribus convertere digneris. Domine, quidquid a te postulo, præstare mihi, et omnibus imperfectis religiosis propter honorem tuum digneris. Domine, nunquam in corde meo laus tua cesset et taceat, quidquid agam, omittam aut sustineam. Amen.

LXV. QUALITER DEUS ANIMAM PÆNIS ORNAT.

Si virgines ad nutum sui sponsi omni tempore vestitæ sunt, nihil aliud vestimenti opus est præter nuptialem habitum, hoc est, pœnas, morbos, quotidianas molestias et tentationes, cordisque tristitias varias quæ in peccatrici christianitate ubique occurrunt. Hæ sunt amantis animæ nuptiales vestes: attamen operariæ vestes, id est, jejunia, vigiliæ, disciplinæ, confessiones, suspiria, lacrymæ, timor peccati, sensuum et corporis coercitio in Deo et pro Deo, cui addi potest dulcis spes et instans amoris desiderium, in omnibusque operibus cor indesinenter orans, hæc omnia sunt quotidiana et operaria boni viri vestimenta. Quando quidem infirmi sumus, nuptialibus vestimur; quando autem sani et validi. communibus induimur.

Sic ad exulem animam afflictum corpus loquitur: Quando alis tui desiderii volare ad deliciarum celsitudinem, ad Jesum, tuum æternum amorem, cupis? Ibi mei memento, domina; nam quantumvis vile et indignum sim, attamen meus esse voluit, quando in exilium venit, nostramque assumpsit humanitatem; ora ut me sine culpa in sua pura gratia servet usque ad bonum finem, dum tu, carissima anima, a me discæsseris. *Anima*: Eia dilectissima mea custodia, in qua vinculis alligata sum, tibi gratias ago pro omnibus in quibus me secuta es. Tu quidem me sæ-

pissime turbasti, verum etiam in auxilium mihi præsto fuisti. A te in novissimo die ultima auferetur necessitas, indeque nobis nulla amplius erit querela; adeo nobis gratum erit a Deo nos fuisse creata; sicque firmiter sta et dulcem spem conserva.

Obedientia est quoddam sacrum vinculum quo Deo anima, Jesu corpus, Spirituique Sancto sensus religantur. Quo longius et protractius est vinculum, eo animæ major est amor eo major corporis, actuumque ejus depressio non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus qui sunt bonæ voluntatis.

EXPLICIT LIBER SEPTIMUS.